

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKA, LDS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XXXVII. Nr. 55

Redakcija: GLenmore 5-7281

ANTRADIENIS (TUESDAY)

LIEPOS (JULY) 29 D. 1952 M.

Administracija: GLenmore 5-7068

10 CENTŲ

NAGUIB BEY NUVERTE FARUKĄ

Kairas. — Generalas Mahmmed Naguib Bey, kuris šiomis dienomis įvykdė Egipte karinį perversmą, pirmą kartą siekdamas, kaip jis pareiškė, pašalinti krašto žudančią korupciją, privertė atsisakyti sosto karalių Faruką I, kuris taip pat perversmininkų buvo apkaltintas už korupcijos krašte išplitimą. Nauju Egipto ka-

raliumi paskelbtas vos keletas mėnesių Faruko sūnus, o ligi jis užaugs, kraštas bus valdomas regentų tarybos. Buvusiam valdovui buvo duota penkios valandos laiko išvykti iš krašto, ir jis su žmona, sūnumi bei trim dukterimis iš pirmų vedybų savo jachta išplaukė į Viduržemio jūrą. Išstremtas karalius manęs laikinai apsisotė Europoje, o paskui persikelti į JAV.

Farukas garsėjo savo nepaprastai prabangiu gyvenimu ir pinigų švaistymu. Lošimų namuose jis kartais per vieną naktį pralošdavo milijonines sumas. Šiaip jis buvo žinomas kaip nieko neveikias ir nenoris veikti dykynis, kuriam krašto reikalai visai nerūpėjo. Jis laikomas nepaprastai turtingu žmogumi, nes po savo tėvo mirties paveldėjo 50 milijonų dolerių, o šalia to į metus gaudavo 295,000 dolerių sau ir antra tiek karališkai šeimai išlaikyti. Visi jo turtai vertinami nuo 150 iki 300 milijonų dolerių. Sostą jis paveldėjo po savo tėvo mirties 1936 m. ir šiuo metu yra 32 m. amžiaus.

Kaip toliau vystysis Egipte padėtis, kol kas nėra išaiškėję. Kariuomenė su tankais ir artilerijos pabūklais saugoja visas svarbiasias krašto įstaigas, kad nekiltų jokių neramumų. Eilė aukštų karininkų ir buvusių karalius Faruko patarėjų suimta.

Įvykiais Egipte ypač susirūpinę anglai. Jų laikomų Suezio zoroje apie 100,000 karių budi ir yra pasiruošę įsikšti, jei egiptiečiai imtųsi kokių žygių, pažeidžiančių Anglijos interesus. Taip pat ir anglų laivynas Maltoje skubiai pasiruošė, kad galėtų kiekvienu momentu išplaukti į Egiptą, jei tik atsirastų reikalas.

MOSSADEGH NORI TARTIS SU ANGLAIS

Teheranas. — Min. pirm. Mossadegh parlamente pareiškė, jog jis pradėsias žygius, kad Irano naftos pramonė vėl pradėtų veikti. Atrodo, jog jis yra įsitikinęs, kad ginčas su anglais bus pasiekta pažangos. Mossadegh viltys ryškėja iš jo išdėstytos plačios ūkio reformos programos, kurios pravedimas turės kraštą išvaduoti iš skolų. Jis taip pat paskelbęs, jog Iranas norės pradėti su anglais dėl nacionalizuotos naftos pramonės derybas. Penktadienį jis kalbėjosi su anglų atstovybės reikalų vedėju. Apie to pasikalbėjimo turinį oficialiai nieko nebuvo pranešta, tačiau spauda rašo, jog Mossadegh pasiūlęs anglams parduoti naftą ir dalį pajamų skirti atlyginimui už nusavintas anglų įmones. Anglų nusistatymas šiuo klausimu yra dar nežinomas.

Dėl buvusio ministerio pirmininko A. Quavam, kuriam metama kaltė už įvykius kruvinus neramumus, parlamente įneštas įstatymo projektas, kuriuo reikalaujama Quavam suimti ir konfiskuoti apie milijoną dolerių vertės jo turta. Kur iš tikro šiuo metu Quavam yra, nėra jokių žinių.

MIRĖ IEVA PERON

Buenos Aires. — Liepos 26 d., sulaukusi 30 m. amžiaus, mirė Argentinos prezidento Perono žmona Ieva Peron. Ji eilę paskutiniųjų metų Argentinos viešajame ir politikoje gyvenime vaidino reikšmingą vaidmenį. Ta jos veikla labai įvairiai vertinama — vieni tvirtina, jog ji savo kraštui, ypač neturtingiesiems gyventojams, daug gero padariusi, kiti yra nuomonės, jog visa ta veikla siekė tik asmeninės reklamos ir diktatūrinės Perono valdžios populiarinimo. Ieva Peron sirgo jau išstus metus. Tačiau kokia liga niekad oficialiai nebuvo pranešta. Težinoma, kad jos gydyti buvo kviesti vėžio specialistai net iš New Yorko.

Respublikonų kandidatas į viceprezidentus sen. R. M. Nixon su žmona ir dukterimis Washingtono aerodrome, iš kur jis iškrisdo į Denverį tartis su Eisenhoweriu dėl rinkimų kompanijos.

Demokratų konvento nominuotas kandidatu į prezidentus Illinois gubern. Adlai Stevenson.

tijai, o motina respublikonų. Jis pats, kaip ir jo motina, yra unitarijų tikėjimo išpažinėjas, tačiau kaip ir tėvas priklauso demokratų partijai. Pradžioje darbavosi Washingtono Ag-

LIETUS SULAIKĖ KOVAS

Seulas. — Korejose kiek vėliau, negu buvo laukiama, prasidėjo lietu laikotarpis, kuris beveik visiškai sustabdė fronto kovas. Taip pat ir oro pajėgų veikla beveik visai sustojo. Pranešama tik apie žvalgybinių dalinių susisaujimus.

Derybose dėl paliaubų jokios pažangos nepadarėta. Komunistams atakliai laikantis savo reikalavimo, kad belaisviai būtų grąžinami prievarta, Jungt. Tautų delegacija komunistams pranešė, jog kol kas nemato prasmės toliau posėdžiauti ir kad ji tolimesnės deryboms nenumato sugrįžti anksčiau kaip po savaitės laiko.

Vėl incidentas belaisvių stovykloje

Netoli nuo Koje salos esančioje Pongam saloje, kur laikoma dalis komunistų belaisvių, vėl įvyko incidentas, kurio metu sužeistas vienas JAV kaptonas ir korejiečiai belaisvis. Kaip pranešama, komunistas belaisvis bandė su kirviu pulti JAV kaptoną. Tuomet netoli buvęs sargybinis paleido keturis šūvius, kurių vienas pataikė ir už belaisvio stovyklą kapitoną. Abu sužeistieji rimtoji padėty nugalbenti į ligoninę.

Sovietai nori likti Japonijoje

Tokio. — Sovietų misija Tokio įteikė japonų užsienio reikalų ministerijai 54 savo narių sąrašą, kad juos įregistruotų kaip Japonijoje gyvenančius užsieniečius, kurie ir po spalio 28 d. nari likti Japonijoje.

Šis Sovietų raštas gautas kaip tik tuo momentu, kada užs. reik. min. Katsuo Okazaki gavo iš ministerio pirmininko instrukciją, kokių priemonių imtis prieš Sovietų misiją.

Sovietų misijos Tokio šefas gen. A. P. Kišenko liepos pradžioje išvyko į Maskvą, o visi kiti tos misijos nariai be jokio teisinio pagrindo liko Sovietų atstovybės namuose. Japonai yra nuomonės, kad Sovietų misija nebepasiekė savo pagrindinio Japonijoje toliau pasilikti, nes jau pasirašyta tvikos sutartis ir kontrolinė taryba, prie kurios ta misija buvo, daugiau nebeveikia. Tačiau Sovietai jų nepasirašytą taikos sutartį laiko nelegalia ir nenori iš Japonijos kraustyti.

Belaisvių klausimas vis tebėra paliauboms kliūtis

Tokio. — Gen. M. Clark atskleidė, kas buvo kalbama 21 dieną trukusiose slaptose Korejos paliaubų derybose. Kaip iš pranešimo matyti, komunistai pageidavo slapty derybų, leidžiamų suprasti, kad jie turi naujų pasiūlymų. Tačiau, deryboms prasidėjus, jie pakartojo tik savo seną reikalavimą, kad jiems būtų prievarta grąžinti Jungtinių Tautų pajėgų rankose esantieji jų belaisviai. Jie net nesutiko, kad belaisviai iš naujo būtų apklausti, ar jie nor grįžti pas komunistus, ar ne. Tuo būdu visi slapčiai vesti pasitarimai nedavė jokios naudos.

Puerto Rico gavo savivaldą

San Juan. — Puerto Rico salos gyventojai su dideliu iškilmingumu atšventė savo naujos konstitucijos įsigaliojimo dieną, kuri jiems suteikia visišką vidaus savivaldą.

Suglaustos žinios

• Filipinuose vėl įvyko kariuomenės dalinių susirėmimų su komunistiniais partizanais. Iš abiejų pusių yra žuvusiu.

• Berlyne Sovietai įteikė JAV ir Prancūzijos atstovams protestą, kad sąjungininkų lėktuvai oro koridoriaus į Berlyną srityje pažeidė susisiekimo tų koridorium nuostatus. Manoma, jog tai gali reikšti pradžią bandymų sutrukdyti tuo oro koridoriu vakariečių susisiekimą su Berlynu.

• Schumano plano kraštai nutarė laikinai šio plano vykdymo organus įkurdinti Luksemburge. Dėl nuolatinės jų būstinės ligi šiol susitarti nepavyko.

• Prez. Trumanas įsakė ir toliau Danijai teikti numatytą pagalbą, nors ji ir neatsižvelgė į JAV protestą dėl Sovietams 13,000 tonų tanklaivio perdavimo.

• Malajose vyriausybės agentai pagaliau sugavo komunistų vadę Lee Meeng, už kurios galvą buvo paskirta 40,000 dolerių.

• Mokesčių komisaras J. B. Dumlup pareiškė, jog ligi vidurio rugpjūčio mėn. numatytas centrinės mokesčių įstaigos perorganizavimas bus baigtas.

• Norvegijos atominės energijos institutas paskelbė, kad norvegai jau gali pradėti atominės energijos varomų laivų statybą. Atominų motorų statyba būsianti labai pigi.

• Londone Sovietų satelitinį kraštų atstovai pareiškia, jog naujai į Angliją atvykstantys Sovietų pasiuntinys Gromyko atvežas pasiūlymą sušaukti JAV, Anglijos, Prancūzijos ir Sovietų galvų pasitarimą.

• Komunistinė Rytų Vokietijos vyriausybė nutarė steigti pusiau kariškas jaunimo darbo brigadas. Manoma, jog svarbiausias jų brigadų tikslas paruošti jaunimą tarnybai numatytų organizuoti kariuomenę.

Demokratų partijos kandidatai

Chicago. — Demokratų partijos ateinančioms prezidento ir viceprezidento rinkimams numinoti asmenys sukėlė visame krašte diskusijas ir susidomėjimą.

Respublikonai demokratų kandidatą į prezidentus gubern. A. Stevensoną laiko politikoje naujoku, tačiau demokratų kratai skelbia, jog ligšioliniai jo pasireiškimai politikoj esąs puikus įrodymas, kad jis prezidento vietai tinka.

Dabar 52 metų amžiaus A. Stevensonas yra kilęs iš politikos reikalais jau seniai besidominčios šeimos. Jo tėvas taip pat priklausė demokratų partijai.

Lietus sulaukė kovas

Seulas. — Korejose kiek vėliau, negu buvo laukiama, prasidėjo lietu laikotarpis, kuris beveik visiškai sustabdė fronto kovas. Taip pat ir oro pajėgų veikla beveik visai sustojo. Pranešama tik apie žvalgybinių dalinių susisaujimus.

Derybose dėl paliaubų jokios pažangos nepadarėta. Komunistams atakliai laikantis savo reikalavimo, kad belaisviai būtų grąžinami prievarta, Jungt. Tautų delegacija komunistams pranešė, jog kol kas nemato prasmės toliau posėdžiauti ir kad ji tolimesnės deryboms nenumato sugrįžti anksčiau kaip po savaitės laiko.

Vėl incidentas belaisvių stovykloje

Netoli nuo Koje salos esančioje Pongam saloje, kur laikoma dalis komunistų belaisvių, vėl įvyko incidentas, kurio metu sužeistas vienas JAV kaptonas ir korejiečiai belaisvis. Kaip pranešama, komunistas belaisvis bandė su kirviu pulti JAV kaptoną. Tuomet netoli buvęs sargybinis paleido keturis šūvius, kurių vienas pataikė ir už belaisvio stovyklą kapitoną. Abu sužeistieji rimtoji padėty nugalbenti į ligoninę.

Sovietai nori likti Japonijoje

Tokio. — Sovietų misija Tokio įteikė japonų užsienio reikalų ministerijai 54 savo narių sąrašą, kad juos įregistruotų kaip Japonijoje gyvenančius užsieniečius, kurie ir po spalio 28 d. nari likti Japonijoje.

Šis Sovietų raštas gautas kaip tik tuo momentu, kada užs. reik. min. Katsuo Okazaki gavo iš ministerio pirmininko instrukciją, kokių priemonių imtis prieš Sovietų misiją.

Sovietų misijos Tokio šefas gen. A. P. Kišenko liepos pradžioje išvyko į Maskvą, o visi kiti tos misijos nariai be jokio teisinio pagrindo liko Sovietų atstovybės namuose. Japonai yra nuomonės, kad Sovietų misija nebepasiekė savo pagrindinio Japonijoje toliau pasilikti, nes jau pasirašyta tvikos sutartis ir kontrolinė taryba, prie kurios ta misija buvo, daugiau nebeveikia. Tačiau Sovietai jų nepasirašytą taikos sutartį laiko nelegalia ir nenori iš Japonijos kraustyti.

Belaisvių klausimas vis tebėra paliauboms kliūtis

Tokio. — Gen. M. Clark atskleidė, kas buvo kalbama 21 dieną trukusiose slaptose Korejos paliaubų derybose. Kaip iš pranešimo matyti, komunistai pageidavo slapty derybų, leidžiamų suprasti, kad jie turi naujų pasiūlymų. Tačiau, deryboms prasidėjus, jie pakartojo tik savo seną reikalavimą, kad jiems būtų prievarta grąžinti Jungtinių Tautų pajėgų rankose esantieji jų belaisviai. Jie net nesutiko, kad belaisviai iš naujo būtų apklausti, ar jie nor grįžti pas komunistus, ar ne. Tuo būdu visi slapčiai vesti pasitarimai nedavė jokios naudos.

Puerto Rico gavo savivaldą

San Juan. — Puerto Rico salos gyventojai su dideliu iškilmingumu atšventė savo naujos konstitucijos įsigaliojimo dieną, kuri jiems suteikia visišką vidaus savivaldą.

Suglaustos žinios

• Filipinuose vėl įvyko kariuomenės dalinių susirėmimų su komunistiniais partizanais. Iš abiejų pusių yra žuvusiu.

• Berlyne Sovietai įteikė JAV ir Prancūzijos atstovams protestą, kad sąjungininkų lėktuvai oro koridoriaus į Berlyną srityje pažeidė susisiekimo tų koridorium nuostatus. Manoma, jog tai gali reikšti pradžią bandymų sutrukdyti tuo oro koridoriu vakariečių susisiekimą su Berlynu.

• Schumano plano kraštai nutarė laikinai šio plano vykdymo organus įkurdinti Luksemburge. Dėl nuolatinės jų būstinės ligi šiol susitarti nepavyko.

• Prez. Trumanas įsakė ir toliau Danijai teikti numatytą pagalbą, nors ji ir neatsižvelgė į JAV protestą dėl Sovietams 13,000 tonų tanklaivio perdavimo.

• Malajose vyriausybės agentai pagaliau sugavo komunistų vadę Lee Meeng, už kurios galvą buvo paskirta 40,000 dolerių.

• Mokesčių komisaras J. B. Dumlup pareiškė, jog ligi vidurio rugpjūčio mėn. numatytas centrinės mokesčių įstaigos perorganizavimas bus baigtas.

• Norvegijos atominės energijos institutas paskelbė, kad norvegai jau gali pradėti atominės energijos varomų laivų statybą. Atominų motorų statyba būsianti labai pigi.

• Londone Sovietų satelitinį kraštų atstovai pareiškia, jog naujai į Angliją atvykstantys Sovietų pasiuntinys Gromyko atvežas pasiūlymą sušaukti JAV, Anglijos, Prancūzijos ir Sovietų galvų pasitarimą.

• Komunistinė Rytų Vokietijos vyriausybė nutarė steigti pusiau kariškas jaunimo darbo brigadas. Manoma, jog svarbiausias jų brigadų tikslas paruošti jaunimą tarnybai numatytų organizuoti kariuomenę.

Demokratų partijos kandidatai

Chicago. — Demokratų partijos ateinančioms prezidento ir viceprezidento rinkimams numinoti asmenys sukėlė visame krašte diskusijas ir susidomėjimą.

Respublikonai demokratų kandidatą į prezidentus gubern. A. Stevensoną laiko politikoje naujoku, tačiau demokratų kratai skelbia, jog ligšioliniai jo pasireiškimai politikoj esąs puikus įrodymas, kad jis prezidento vietai tinka.

Dabar 52 metų amžiaus A. Stevensonas yra kilęs iš politikos reikalais jau seniai besidominčios šeimos. Jo tėvas taip pat priklausė demokratų partijai.

Lietus sulaukė kovas

Seulas. — Korejose kiek vėliau, negu buvo laukiama, prasidėjo lietu laikotarpis, kuris beveik visiškai sustabdė fronto kovas. Taip pat ir oro pajėgų veikla beveik visai sustojo. Pranešama tik apie žvalgybinių dalinių susisaujimus.

Derybose dėl paliaubų jokios pažangos nepadarėta. Komunistams atakliai laikantis savo reikalavimo, kad belaisviai būtų grąžinami prievarta, Jungt. Tautų delegacija komunistams pranešė, jog kol kas nemato prasmės toliau posėdžiauti ir kad ji tolimesnės deryboms nenumato sugrįžti anksčiau kaip po savaitės laiko.

Vėl incidentas belaisvių stovykloje

Netoli nuo Koje salos esančioje Pongam saloje, kur laikoma dalis komunistų belaisvių, vėl įvyko incidentas, kurio metu sužeistas vienas JAV kaptonas ir korejiečiai belaisvis. Kaip pranešama, komunistas belaisvis bandė su kirviu pulti JAV kaptoną. Tuomet netoli buvęs sargybinis paleido keturis šūvius, kurių vienas pataikė ir už belaisvio stovyklą kapitoną. Abu sužeistieji rimtoji padėty nugalbenti į ligoninę.

Sovietai nori likti Japonijoje

Tokio. — Sovietų misija Tokio įteikė japonų užsienio reikalų ministerijai 54 savo narių sąrašą, kad juos įregistruotų kaip Japonijoje gyvenančius užsieniečius, kurie ir po spalio 28 d. nari likti Japonijoje.

Šis Sovietų raštas gautas kaip tik tuo momentu, kada užs. reik. min. Katsuo Okazaki gavo iš ministerio pirmininko instrukciją, kokių priemonių imtis prieš Sovietų misiją.

Sovietų misijos Tokio šefas gen. A. P. Kišenko liepos pradžioje išvyko į Maskvą, o visi kiti tos misijos nariai be jokio teisinio pagrindo liko Sovietų atstovybės namuose. Japonai yra nuomonės, kad Sovietų misija nebepasiekė savo pagrindinio Japonijoje toliau pasilikti, nes jau pasirašyta tvikos sutartis ir kontrolinė taryba, prie kurios ta misija buvo, daugiau nebeveikia. Tačiau Sovietai jų nepasirašytą taikos sutartį laiko nelegalia ir nenori iš Japonijos kraustyti.

Belaisvių klausimas vis tebėra paliauboms kliūtis

Tokio. — Gen. M. Clark atskleidė, kas buvo kalbama 21 dieną trukusiose slaptose Korejos paliaubų derybose. Kaip iš pranešimo matyti, komunistai pageidavo slapty derybų, leidžiamų suprasti, kad jie turi naujų pasiūlymų. Tačiau, deryboms prasidėjus, jie pakartojo tik savo seną reikalavimą, kad jiems būtų prievarta grąžinti Jungtinių Tautų pajėgų rankose esantieji jų belaisviai. Jie net nesutiko, kad belaisviai iš naujo būtų apklausti, ar jie nor grįžti pas komunistus, ar ne. Tuo būdu visi slapčiai vesti pasitarimai nedavė jokios naudos.

Puerto Rico gavo savivaldą

San Juan. — Puerto Rico salos gyventojai su dideliu iškilmingumu atšventė savo naujos konstitucijos įsigaliojimo dieną, kuri jiems suteikia visišką vidaus savivaldą.

Suglaustos žinios

• Filipinuose vėl įvyko kariuomenės dalinių susirėmimų su komunistiniais partizanais. Iš abiejų pusių yra žuvusiu.

• Berlyne Sovietai įteikė JAV ir Prancūzijos atstovams protestą, kad sąjungininkų lėktuvai oro koridoriaus į Berlyną srityje pažeidė susisiekimo tų koridorium nuostatus. Manoma, jog tai gali reikšti pradžią bandymų sutrukdyti tuo oro koridoriu vakariečių susisiekimą su Berlynu.

• Schumano plano kraštai nutarė laikinai šio plano vykdymo organus įkurdinti Luksemburge. Dėl nuolatinės jų būstinės ligi šiol susitarti nepavyko.

• Prez. Trumanas įsakė ir toliau Danijai teikti numatytą pagalbą, nors ji ir neatsižvelgė į JAV protestą dėl Sovietams 13,000 tonų tanklaivio perdavimo.

• Malajose vyriausybės agentai pagaliau sugavo komunistų vadę Lee Meeng, už kurios galvą buvo paskirta 40,000 dolerių.

• Mokesčių komisaras J. B. Dumlup pareiškė, jog ligi vidurio rugpjūčio mėn. numatytas centrinės mokesčių įstaigos perorganizavimas bus baigtas.

• Norvegijos atominės energijos institutas paskelbė, kad norvegai jau gali pradėti atominės energijos varomų laivų statybą. Atominų motorų statyba būsianti labai pigi.

• Londone Sovietų satelitinį kraštų atstovai pareiškia, jog naujai į Angliją atvykstantys Sovietų pasiuntinys Gromyko atvežas pasiūlymą sušaukti JAV, Anglijos, Prancūzijos ir Sovietų galvų pasitarimą.

• Komunistinė Rytų Vokietijos vyriausybė nutarė steigti pusiau kariškas jaunimo darbo brigadas. Manoma, jog svarbiausias jų brigadų tikslas paruošti jaunimą tarnybai numatytų organizuoti kariuomenę.

Demokratų partijos kandidatai

Chicago. — Demokratų partijos ateinančioms prezidento ir viceprezidento rinkimams numinoti asmenys sukėlė visame krašte diskusijas ir susidomėjimą.

Respublikonai demokratų kandidatą į prezidentus gubern. A. Stevensoną laiko politikoje naujoku, tačiau demokratų kratai skelbia, jog ligšioliniai jo pasireiškimai politikoj esąs puikus įrodymas, kad jis prezidento vietai tinka.

Dabar 52 metų amžiaus A. Stevensonas yra kilęs iš politikos reikalais jau seniai besidominčios šeimos. Jo tėvas taip pat priklausė demokratų partijai.

Lietus sulaukė kovas

Seulas. — Korejose kiek vėliau, negu buvo laukiama, prasidėjo lietu laikotarpis, kuris beveik visiškai sustabdė fronto kovas. Taip pat ir oro pajėgų veikla beveik visai sustojo. Pranešama tik apie žvalgybinių dalinių susisaujimus.

Derybose dėl paliaubų jokios pažangos nepadarėta. Komunistams atakliai laikantis savo reikalavimo, kad belaisviai būtų grąžinami prievarta, Jungt. Tautų delegacija komunistams pranešė, jog kol kas nemato prasmės toliau posėdžiauti ir kad ji tolimesnės deryboms nenumato sugrįžti anksčiau kaip po savaitės laiko.

Vėl incidentas belaisvių stovykloje

Netoli nuo Koje salos esančioje Pongam saloje, kur laikoma dalis komunistų belaisvių, vėl įvyko incidentas, kurio metu sužeistas vienas JAV kaptonas ir korejiečiai belaisvis. Kaip pranešama, komunistas belaisvis bandė su kirviu pulti JAV kaptoną. Tuomet netoli buvęs sargybinis paleido keturis šūvius, kurių vienas pataikė ir už belaisvio stovyklą kapitoną. Abu sužeistieji rimtoji padėty nugalbenti į ligoninę.

Sovietai nori likti Japonijoje

Tokio. — Sovietų misija Tokio įteikė japonų užsienio reikalų ministerijai 54 savo narių sąrašą, kad juos įregistruotų kaip Japonijoje gyvenančius užsieniečius, kurie ir po spalio 28 d. nari likti Japonijoje.

Šis Sovietų raštas gautas kaip tik tuo momentu, kada užs. reik. min. Katsuo Okazaki gavo iš ministerio pirmininko instrukciją, kokių priemonių imtis prieš Sovietų misiją.

Sovietų misijos Tokio šefas gen. A. P. Kišenko liepos pradžioje išvyko į Maskvą, o visi kiti tos misijos nariai be jokio teisinio pagrindo liko Sovietų atstovybės namuose. Japonai yra nuomonės, kad Sovietų misija nebepasiekė savo pagrindinio Japonijoje toliau pasilikti, nes jau pasirašyta tvikos sutartis ir kontrolinė taryba, prie kurios ta misija buvo, daugiau nebeveikia. Tačiau Sovietai jų nepasirašytą taikos sutartį laiko nelegalia ir nenori iš Japonijos kraustyti.

Belaisvių klausimas vis tebėra paliauboms kliūtis

Tokio. — Gen. M. Clark atskleidė, kas buvo kalbama 21 dieną trukusiose slaptose Korejos paliaubų derybose. Kaip iš pranešimo matyti, komunistai pageidavo slapty derybų, leidžiamų suprasti, kad jie turi naujų pasiūlymų. Tačiau, deryboms prasidėjus, jie pakartojo tik savo seną reikalavimą, kad jiems būtų prievarta grąžinti Jungtinių Tautų pajėgų rankose esantieji jų belaisviai. Jie net nesutiko, kad belaisviai iš naujo būtų apklausti, ar jie nor grįžti pas komunistus, ar ne. Tuo būdu visi slapčiai vesti pasitarimai nedavė jokios naudos.

Puerto Rico gavo savivaldą

San Juan. — Puerto Rico salos gyventojai su dideliu iškilmingumu atšventė savo naujos konstitucijos įsigaliojimo dieną, kuri jiems suteikia visišką vidaus savivaldą.

Suglaustos žinios

• Filipinuose vėl įvyko kariuomenės dalinių susirėmimų su komunistiniais partizanais. Iš abiejų pusių yra žuvusiu.

• Berlyne Sovietai įteikė JAV ir Prancūzijos atstovams protestą, kad sąjungininkų lėktuvai oro koridoriaus į Berlyną srityje pažeidė susisiekimo tų koridorium nuostatus. Manoma, jog tai gali reikšti pradžią bandymų sutrukdyti tuo oro koridoriu vakariečių susisiekimą su Berlynu.

• Schumano plano kraštai nutarė laikinai šio plano vykdymo organus įkurdinti Luksemburge. Dėl nuolatinės jų būstinės ligi šiol susitarti nepavyko.

• Prez. Trumanas įsakė ir toliau Danijai teikti numatytą pagalbą, nors ji ir neatsižvelgė į JAV protestą dėl Sovietams 13,000 tonų tanklaivio perdavimo.

• Malajose vyriausybės agentai pagaliau sugavo komunistų vadę Lee Meeng, už kurios galvą buvo paskirta 40,000 dolerių.

• Mokesčių komisaras J. B. Dumlup pareiškė, jog ligi vidurio rugpjūčio mėn. numatytas centrinės mokesčių įstaigos perorganizavimas bus baigtas.

• Norvegijos atominės energijos institutas paskelbė, kad norvegai jau gali pradėti atominės energijos varomų laivų statybą. Atominų motorų statyba būsianti labai pigi.

• Londone Sovietų satelitinį kraštų atstovai pareiškia, jog naujai į Angliją atvykstant

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

—BY—

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

PRENUMERATOS KAINA

Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50	Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00	Pusei metų	\$3.00
Foreign	\$5.50	Užsienyje	\$5.50

Stralspūs ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami tiksliai autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

PASIKALBĖJIMAS SU KOMUNISTAIS

SVEDŲ žurnalas See klausinėjo komunistus ar jiems priaučiančius, kokį jiems įspūdį padarė svedų lėktuvų dingimas ir sovietinių šnipų byla švedijoje.

Komunistas darbininkas atsakė netikėtai oficialiu švedų vyriausybės pranešimu dėl lėktuvo užpuolimo. Priešingai: jis tikis, kad svedų lėktuvus norėjęs išsiviešinti Sovietų manevrus Baltijoje. O dėl šnipinėjimo — tai kas čia tokio: ir kitos valstybės šnipinėja. Ir toliau pažodžiui dėstė komunistų laikraščio mintis. Populiari rašytoja Moa Martinsson randa "absoliučiai neįtikimą", kad vyriausioji Sovietų aviacijos vadovybė būtų atsakinga už lėktuvų dingimą.

Georg Branting, sūnus "didžiojo" Brantingo, sukūrusio švedų socialdemokratų partiją, atsakė miglotai, atsivėlėdamas, kad jis parlamentas narys ir dar socialdemokratas: "Jeigu remdamasis tuo, kas įvyko, netikėtum Sovietų taikingais norais, tai reikėtų laikyti rusus turint agresyvių tikslų. Kai dėl manęs, tai aš netikiu, kad jie tokių tikslų turėtų."

Iš visų apklaustųjų tik vienas rašytojai Marikai Stiernstedt lėktuvų nelaimę padarė įspūdiu. Nors ji irgi nematanti čia Sovietų provokacinių tikslų, bet ji Sovietų švedų Draugijai jau... neįdomėjusi nario mokesčio. Bet dėl to kalti ne tik lėktuvai. Jau anksčiau ji pradėjusi "atvirsi", manydama, kad "negalima niekada būti tokiu kvailiam, kad patikėtų rusų užtikrinimais". Bet ji tik viena tokia iš apklaustųjų.

Tai gi nei šnipų byloje pasirodęs Sovietų pasikeitimasis prieš švedijos nepriklausomybę, nei lėktuvų nušovimas, nei panašūs faktai komunistam akių neatvėrė ir jį "neatvertė". Ar tai tik švedijos? Prancūzai, italai nemažiau faktų apie bolševikus girdėjo, o ar komunistų skaičius sumažėjo? Anaipol. O lietuviai komunistai Amerikoje ar metė komunistavę? Irgi ne.

Publicistas Uxkull dėl to klausia: kaip tad išgydyti komunistą? Faktai jo nepataiso. Kai faktai priešinasi jo įsitikinimui, tai jį blogiau faktams — jį nepažįsta. Jis siūlo švelnų vaistą — raudonąjį bendravimą su komunistu sudaryti atmosferą, kuri jį sušildytų ir padarytų prieinamą faktams. Panašiai dar raudonojo Paryžiaus apaštalai-kunigai kaip eiliniai darbininkai savo gyvenimu patraukia apkomunistėjusius darbininkus ir parengia juos Evangelijos grūdai.

Daug tikresnis ir radikalesnis vaistas — kai patys komunistai gauna pagyventi sovietinio režimo. Tokių jau buvo daug. Tie pasimokė ir išgijo. Visa nelaimė, kad Jonas negali pasimokyti už Petrą. Ir švedų komunistų neišgydytys ne tik jų išduotų Baltijos vyrų likimas, bet ir saviškių brolių apšaudymas Baltijoje.

Radikaliausias ir tikriausias vaistas — nutraukti laisvą, kuriais ateina nuodai ir melas komunistiniams įsitikinimams stiprinti. Kai nebus narkotizuojami iš šalies, savaime ims silpti jų įsitikinimai, viltys ir agresyvumas. Bet tai tegalės būti tada, jei nuodų gamykla ir jų uolus pristinėtotojas bei pilytojas Maskva bus išvalyta ir išdezinekuota.

MEILUŽIAI

CONAN DOYLE

As gyvenau pamary. Mėgdavau nueiti prie jūros ir žiūrėti, kaip laivai atplaukia ar tolyn nuplūdiuoja. Bet labiausia mėgdavau būti prie marų tadia, kai jų didingumo netėmėdė joks žmogiškas šešėlis. Grožėdavau tada saulės žaismu bangose, regėdavau, kaip jos spinduliai skverbėdavos į žalsvus vandenius ir kaip jie rausvai nutvėksdavo dugno maurus.

Vieną tokį rytmetį pirmą kartą sutikau tą seną žmogų. Jis artėjo prie mano žmogelio kaip tik tuo metu, kai aš buvau pakilęs eiti. Tai buvo žmogus stambaus augmens ir dailios išvaizdos. Jo galvos laikysena ir susklausytos lūpos aiškiai įskyrė iš kitų. Jis kiek svyravo eidamas vingiuotu taku ir ramstydamiis lazda, tartum jo stambūs pečiai būtų pasidarę per sunkūs belinkstantiems snariams, kurie jį dar laikė. Besėsdamas ant suolo jis palenkė galvą, kaip tai daro seni žmonės ir senu papratimu. "Aš negalėjau susilaikyti nespoksojės į jį vogčiomis. Jis man atrodė toks retas pali-

kuonis, mažų mažiausiai iš puvas šimto metų, su žema ir susiraičiusiais kraštais skrybele, satino kaklaryšiu su sagtimi, o labiausiai man krito į akį savo plokščiu, gerai skustu ir raukšlėtu veidu... Kai jis kiek atgavau kvapą, iš kišenės išsiėmė laisvą, užsidėjo akinus su ruginiais rėmais ir labai atidžiai ėmė jį skaityti... Aš nesusivaldžiau neįvilgtėjęs: laisvą buvo rašytas moteriškos rankos. Pabaigęs jis dar kartą jį ištaisė perskaitė. Jo lūpų kampučiai tada nudrėbo, o akys be jokio tikslo klaidžiojo po jūros įlanką. Jis atrodė toks vienišas, tas senas žmogus, kokio aš dar nebuvau savo gyvenime sutikęs.

Kitą rytmetį, tą pačią valandą, jis vėl pasirodė iš užuolankos ir priartėjo prie suolo, kurį aš buvau papratęs laikyti sau. Sėsdamas šaliai manęs, jis taip pat pasilenkė, kaip ir aną kartą. Tačiau į jo kias kalbas nesileido. Per tas dvidešimt keturias valandas buvo žymiai pasikeitęs, ir kaip tik blogojo pusėn. Jo veidas

man rodėsi daug liūdnesnis ir dar labiau susiraukęs. Jo skaitūs kruostai buvo aptėmę per tą vieną dieną, galva netekusi savo išsididžios laikysenos, kuria jis mane pirmąją dieną labiausiai patraukė. Jis vėl turėjo laisvą, tą patį ar kitą, bet aiškiai rašytą moters. Aš palikau jį stebėdamasis ir pats laisvą klausdamas, kas jis galėtų būti ir kodėl viena vasaros diena jį taip žymiai pakeitė?

Aš buvau juo taip susidomėjęs, kad kitą rytą išėjau į pamary tik tam, kad jį vėl sutikčiau. Ir tikrai, tą pačią valandą pamačiau jį kopiant į kalnelį, bet vos vos bekrutant ir su nuleista galva. Aš net sudrebėjau, išvydęs jį dar labiau priblokštą.

"Man labai gaila, bet vasaros oras jam ne į sveikatą, pone", — pabandžiau jį užkalbinti.

Jis buvo taip prislėgtas, kad man nieko neatsakė. Ir kaip jis buvo susilpęs ir susenęs; mažiausiai dešimčia metų senesnis, negu tą dieną, kai aš jį pirmą kartą sutikau. Man pasidarė net gėda, kaip tas senas žmogus mano akyse nykė. Jo drebančiuose pirštuose buvo ir tas amžinas laisvas. Jis vėl jį praskleidė. Kas buvo tai moteris, kurios rašyti žo-

džiai jį taip jaudino? Gal dukteris, o gal dukraitė, kuri jam turėjo būti namų šviesuliu, o dabar...

Kitą dieną jau nebesitikėjau jo pamatyti. Maniau, jis tikriausiai bus savo silpnumo surakintas namuose arba net parbloktas į lovą. Ir kaip aš didžiai nustebau, kai artėdamas prie suolo, pamačiau jį ten jau besėdintį. Aš vos bepažinau, kad tai būta to paties žmogaus. Skrybėlė su raišytomis kraštais buvo ta pati ir tie patys blizgantieji raginiai akiniai, bet kur buvo jo sudrėbęs, išblyškęs ir užuojautos maldaus veidas. Jis buvo gražutėliai nusiskutęs, tvirtai sudėjęs lūpas, šviesaus žvilgio ir taip tiesiai ir išdidžiai laikė galvą ant savo pečių, jog jį man rodėsi kaip ant uolos tupįs erelis. Lie-muo jo buvo tiesus, kaip išsi-tempusio kariškio. Rankoje jis suko lazdelę ir ją žarstė prie kojų akmenukus, taip vikriai ir gyvai, kaip nebuvo galima ir tikėtis. Gerai nulyginto juodo apsiausto atlape jam švytėjo auksinė gėlė, o iš kišenaitės kyšojo šilkinė daili nosinaitė. Negalėjai palaikyti jo kuo kitu, kaip vyresnio sūnumi tos su-kumpusios žmogystos, kuri čia atėdavo paskutines tris dienas.

"Labas rytas, pone, labas rytas", — šuktelėjo jis man. "Labas rytas", atsakiau, "kaip gražiai šiandien švyti įlanka!"

"Taip, pone. Bet ji atrodė dar gražiau, prieš patekiant saulei."

"Ką aš girdžiu! Tai jūs čia buvotė dar prieš aušrą?"

"Aš sėdau čia dar tada, kai prieblandoje vos tesimatė taktis."

"Tai jūs labai anksti kelia-tės?"

"Nevisada, pone, šia proga", — ir jis durstelėjo mane aštriu žvilgsniu, tarytum bandydamas, ar esu vertas jo pasitikėjimo. "Reikalas yra toks, kad mano žmona šį rytą vėl grįžta namo."

Mano veido išraiška, matyti, aiškiai prašė paaiškinimo. Mano žvilgtelėjimas, galimas daiktas, teikė jam pasitikėjimo. Jis prisilinko prie manęs arčiau.

"Ar tamsta esi vedęs?" — už-klausė.

"Ne, nesu."

"O, tada jūs negalėsite su-prasti. Mano žmona ir aš esame susituokę jau prieš penkias-dešimt metų ir per visą tą lai-ką nebuvo dienos, iš viso nebuvo tokio atvejo, kad būtume išsiskyrę, kaip va dabar."

REZISTENTAI IR KOLIABORANTAI

APIE PETAINĄ VIŠ NEVALIĄ GERO ŽODŽIO TARTI • KOLIABARANTAS METE PIRŠ-TINĘ REZISTENCIJAI • JĄ GYNĖ PARLAMENTAS • KIEK REZISTENCIJA ŽMONIŲ NUŽUDĖ • KOLIABORANTAI NE REABILITUOJAMI, TIK PASIGALIMI.

LAISKAS IS EUROPOS

Prancūzų maršalas Juin kalboje dėl Verduno kautynių sukakties iškėlė tų kautynių didvyrio maršalo Petaino nuopelnus. Spaudoje dėl to kilo triukšmas, o socialistas Daniel Mayer atėjo į parlamentą su interpelacija: kaip aktyvus tarnybos karininkas gali garbinti žmogų, kuris buvo pasmerktas už susidėjimą su valstybės priešu Hitleriu. Nebuvo maršalo Juino kalba sužavėtas nė krašto gynimo ministeris Plevenas.

Tai vienas iš epizodų, kuris rodo, kaip jautrus yra prancūzų visuomenėje netolimos praeties reikalas. Išpina aistros, ir kyla tarpusavio kova, kurioje visuomenė susipainioja: ar smerkti koliahorantus be jokio pasigailejimo, ar būti jiems gailestingiems ir matyti juose tiek pat kilnaus patriotizmo, tik kitaip supratu to patriotizmo diktuojamus uždavinius; ar garbinti rezistenciją, kaip jį buvo pagarbinta Lancelo divizionams žygiavus į Paryžių, o dar labiau de Latre de Tassigny armijai peržengus Reina, ar rasti ir rezistencijoje smerktinų kriminalų.

Igi šių metų pavasario nusistatymas prieš vadinamus koliahorantus jau buvo beaprimstas. Maršalo Petaino likimas sukėlė simpatijos ir patiemis rezistencijos vadams. Ta simpatija mėgino prisidengti ir save pateisinti tikrieji koliahorantai nusikaltėliai. Ir priešingai: — kai nuo 1947 m. komunistai perėjo į opoziciją tautinei politikai; kai 1949 m. komunistų vadas Toretz metė šūkį nekariauti prieš bolševikus, jeigu jie užimtų Prancūziją, simpatijos susyravo ir rezistencijai. Juk komunistai, kurie dabar virsta išdavikais, rezistencijoje buvo vienas iš judriųjų elementų. Visuomenėje vis drąsiau įmta įžiūrėti tarp rezistentų ne tik komunistų, bet prisimetus ir daug kriminalinio elemento, kuris žudė, terorizavo gyventojus ir keršto ar dėl asmeninės naudos.

Apkaltinimas rezisencijai Charles Maurras, "Action Francaise" kūrėjas ir laidoto-

jas, 1944 nuteistas už koliahoraciją iki gyvos galvos, dėl amžiaus, 84 metų, buvo prezidento pasigailetas. Išėjęs į laisvę jis parašė per savaitraštį laisvą prezidentui Aurioiui. Laisvė apkaltino rezistenciją nužudius 150.000 nekaltų žmonių ir reikalauja už tai Mentono, dabar parlamento nario, anuo metu rezistencinės vyriausybės teisingumo ministro, galvą atiduoti giljotinai.

Tuo pačiu metu rašytojas Jean Paulhan, pats buvęs aktyvus rezistencijoje, paskelbė "Laisvą ir Rezistencijos Vado-vus", kuriame jis sakos sudegus visus tuos rezistencijos dievus, kuriems jis anksčiau mel-dėsis. Jis baisis dabar, kad rezistencija "vadavusi" kraštą tautiečių žudynėms ir kitais prievartos aktais: nuo jų nukentėjo neiku nekaltų gyventojų 400.000.

Mestą rezistencijai pirštine pakėlė parlamentas

Interpelacijoje Pierre Henri Teitgen ėmėsi už ją kovoti. Jis kovotojas kvalifikuotas. Rezistentų jis pasidarė ne ramiam tautos meto fotelyje, ir ne tada, kai visa rezistencija jau reiskiasi tik saloninėmis kalbomis. Kaip karininkas jis buvo patepęs vokiečiams į nelaisvę. Pa-bėgo ir Paryžiuje organizavo

pogrindį. Vėl buvo suimtas. Ir vėl pabėgo. De Gaulle vyriausybėje jis buvo teisingumo ministeris (po Menthono), taikęs amnestijas kuo plačiausiu būdu vadinamiesiems koliahorantams. Jis nespriešino nė tam, kad amnestija būtų pritaikyta "kurstytojiui" Maurras. Taigi jis ir galėjo moraliai kalbėti rezistencijos vardu. Maurras laisvą jis pavadino "koliahorantų reabilitavimo manifestu", jį atmetė ir iškėlė rezistencijos nuopelnus. Parlamentas priėmė jo apgynimą rezistencijai su ovacijomis.

Kalboje Teitgenas reikalavo, kad vyriausybė paskelbtų tikrus duomenis apie rezistencijos "valymo" eigę paliestus asmenis.

Teisingumo ministeris Martinaud-Deplat nedelsė paskelbti, kad rezistentų teismai be jokio teisinio pagrindo nuteisė 9673 asmenis. Legaliai sudaryti teismai ir legaliai iškeltose bylose nuteisė 2853 mirtimi. Bet iš jų įvykdyta tik 767. Apie 4500 mirties bausmės buvo paskelbtos asmenims, kurių tuo metu Prancūzijoje nebuvo. 38.266 gavo kalėjimo bausmes. Iki gyvos galvos 2700, pilietinės teisės atimtos 22.000. Bylų viso buvo 153.000.

1950 m. tos rūšies nusikalti-

Vasingtonan, prezidento pakviesti, atvyko pilno darbininkų unijos primininkas Philip Murray (kairėje) ir pilno sendrovės primininkas Benjamin Fairless ir susitarė baigt streiką.

Viceprezidentas Alben Barkley (dešinėje) džiaugiasi demokratų atstovui James Roosevelt, mirusio prezidento sūniui, kad jam daugiau nereikės eiti viešų pareigų. Jis atsakė kandidatuoti į prezidentus.

mams buvo paskelbta šiokia tokia amnestija, visais būdais priešinantis prieš ją komunistams ir socialistams. 22.000 atimtos pilietinės teisės grąžintos. 1950 m. gale kalėjimuose tebuvo už koliahoraciją nuteistų tik 4500. 1952 m. pavasarij tik 2400.

Idomus šiemet buvo tos rūšies nusikaltėliui apeliacinis teismas. Tariamasis ar tikrasis koliahorantas buvo už akių nuteistas mirtimi. Jis gyveno Ispanijos vienuolyne. Jis, vienuolis, pats kreipėsi į teismą Paryžiuje, pasizadėdamas stoti ir prašydamas, jo bylą iš naujo persvarstyti. Karštos buvo dienos teisme, kur aiškėjo jo bendradarbiavimas su hitlerine

valdžia, bet aiškėjo taip pat, kad jis dėjosi su Hitleriu tam, kad Prancūzijoje nesigalėtų bolševizmas ir kad prancūzams individualiai jis yra tik gelbėjęs. Ir teismasis ir teismas buvo patenkinti, kad teismas rado galima vienuolį išteisinti.

Tie faktai rodo, kad žaizdos, jei jos nėra draskomos, pradeda apgyti, bet ne ta prasme, kad koliahoracionizmas būtų pateisintas ir rezistencija pasmerkta, bet tik ta, kuria Teitgenas parlamente buvo pasakytas:

"Tas faktas, kad rezistencija buvo, leidžia mums dabar būti kilniaiadvaisiams ir ateistai."

Duclos užrašėliai

Paryžius. — Prancūzų laikraštis "Figaro" paskelbė komunistų sek. Duclos asmeninius užrašus, kuriuos iš jo paėmė policija gegužės 28 d. Užrašuose trumpai sužymėti partijos artimiausi uždaviniai; tarp jų — kurstyti mases prieš amunicijos gamybę, prieš karo tarnybos prailginimą iki 21 mėn., sustiprinti akciją prieš karą Vietname, prieš karą Korejoje, sustiprinti tautinį pasipriešinimą Prancūzų vyriausybei jos valdomose kolonijose, demaskuoti de gaullistus ir t.t. Aiškiai viskas prieš vyriausybę politiką.

Dingo šiomis dienomis Maurice Toretz, buvusio kompartijų sekretoriaus, kuris dabar gydo Rusijoje, siūlus, jau 27 metų vyras, aktyviai dalyvaus užrašuose trumpai sužymėti partijos artimiausi uždaviniai; tarp jų — kurstyti mases prieš amunicijos gamybę, prieš karo tarnybos prailginimą iki 21 mėn., sustiprinti akciją prieš karą Vietname, prieš karą Korejoje, sustiprinti tautinį pasipriešinimą Prancūzų vyriausybei jos valdomose kolonijose, demaskuoti de gaullistus ir t.t. Aiškiai viskas prieš vyriausybę politiką.

Duclos užrašuose sakoma, kad Toretzo sveikata stiprėjanti. O greičiausia jis ten laikomas tol, kol jis bus reikalingas sukilimui Prancūzijoje. Tuo metu jis būtų atvežtas ir padarytas prancūzišku Paleckiu.

"Humanitė" redaktorius jau taip pat laisvas.

"O dabar ilgai jau nesimate?" — paklausiau.

"Taip, pone. Jau ketvirta štai diena. Ji turėjo vykti į Skotiją. Pareiga vertė, suprantate, o daktaras man neleidžia drauge keliauti. Manote, aš būčiau jo klausęs, bet mano žmona daktaro nuomonę palaikė. Ačiū Dievui, kad viskas jau praėina ir ji čia gali būti kiekvieną akimirka."

"Čia?"

"Taip, čionai. Tie žmonės, su kuriais mes gyvename, — kaip čia jums pasakius, — nėra labai simpatiški ir mums ten truputį stinga nuosėlumas. Štai dėl ko sutarėme čionai susitikti. Aš tikrai nežinau, kurio traukinio ji parvyksta, bet jei ir anksčiau, tai mane jau rastų belaukiantį."

"Vadinasi, aš turiu pasišalinti?"

"Ne, ne. Jūs galite pasilikti, — pertraukė jis mane. — Aš prašau, kad jūs paliktumėt. Ar jūs nevalginate savo šeimyniškai šneka?"

"Ne, priešingai."

"Kad jūs žinotumėte, kaip buvo mano slopu per tas dienas! Galimas daiktas, jums tai rodosi juokinga, kad toks senas žmogus..."

"O ne, mane tai žavi".

"Bet tai ne man čia pagyra

— jai. Kiekvienas vyriškis šiame pasaulyje jaučiasi ne kitaip, jei jis turėtų laimėti štai tokia moterį, kaip mano žmona. Rasi, jūs manote, kad ji yra tokia sena, kaip aš, kurį čia matote ir iš kurio girdėjote, jog mes seniai seniai drauge gyvename?"

Jis iš visos širdies nusijuokė. Akys jo sužvilgo tarsi žaislamos mintimis.

"Jūs žinote, ji yra viena iš tų moterų, kurios širdis yra pritvirtinti jaunystės ir tai atspindi josios veide. Man ji yra išlikusi tokia pat nuo tos dienos, kada pirmą kartą mano ranką paėmė į savąją. Dabar, gal būtų, ji kiek per dikta, bet anuomet, jei ir turėjo kokią mergaitės silpnę, tai vieną, jog buvo per lieknas išvaizdos. Ji net buvo kiek ankstesnė už mane — tada valdininkė, o jos tėvas buvo mano darbdavys. O, tada buvo tikras romanas, aš jį užtikrinu, bet vis dėlto aš ją laimėjau. Ligi šiol negaliu pamiršti josios grakštumo ir tuo atsistebėti. Kai pamanau, kad per visą mano gyvenimą šaliai eina ta maloni, miela mergaitė ir kad aš galėjau..."

Jos žodžiai staiga nutrūko. Aš pažvelgiau į jį nustebęs: jis drebojo visais savo snariais ta-

Nukelta į 4 psl.

POLITIKA AMŽINAM MIESTE

Pasikalbėjimas su Dr. J. Vaišnora

Kiek ir kuria linkme reiškiasi Vatikanas Lietuvos atžvilgiu?

Popiežiaus, kaip visų tikinčiųjų Tėvo, palankumas katalikiškai ir kenciančiai Lietuvai, ne nuo šiandien žinomas. Jis savo palankumą ir užuojautą yra pareiškęs kiekvieną progą, kada tik susitikdavo su oficialiais ar privačiais Lietuvos žmonėmis. Lietuviai gal galėjo pasigesti Vatikano diplomatijos aiškiausio pasakymo Lietuvos atžvilgiu. Tačiau neužmirškime, kad Vatikano politika yra labai apdairi ir atsargi. Einant Bažnyčios persekiojimui, kiekvienas Vatikano žodis gali tik labiau apsunkinti kenciančių tautų būklę. Dėl to Vatikanas turi būti santūrus. Bet iš kitos pusės palaikymas ir pripažinimas Lietuvos Pasiuntinybės prie Šv. Sosto yra aiškus Vatikano nusistatymas Lietuvos klausimu. Reikia pažymėti, kad peritų metų bėgyje "Osservatore Romano" tilpo visa eilė straipsnių apie Lietuvą. Netrukus ir žinių mūsų reikalais, paimitų iš rimtų užsienio žinių agentūrų. Popiežiaus duotas Tylinčios Bažnyčios vardas komunistų okupuotiems kraštams, duoda progos nuolat suminėti kity tautų tarpe ir Lietuva.

Kokios nuotaikos Romoje?

Žymesnis paskutinių dienų įvykis — tai savivaldybių rinkimai, kurie išryškino italų tautos nuotaikas ir parodė, kad kur tauta linksta. Bendrai imant, komunistai daugelyje vietų pralaimėjo ir neteko apie 240 vietovėse vadovaujamų vietų. Pietų Italiją nusilpino nuo komunistų ir krik. demokratų, o savo balsus atidavė neofašistams, susiblokavusiems su monarchistais. Jau prieš rinkimus buvo matyti, kad rungtis trys pagrindiniai blokai: krik. demokratai, komunistai ir neofašistai. Taip krik. demokratai susilaukė stili-

Meilužiai

Atkelta iš 3 psl.

me stambiame kūne. Jo rankos graibėsi už suolelio atramos, o kojos siūbavo ir kapstėsi žemėje. Aš tai mačiau. Jis stengėsi pakilti, bet buvo taip susijaudinęs, jog negalėjo atsiplešti nuo suolelio. Aš jau buvau betiesias ranką jam padėti, bet mandagus mane privertė susilaikyti ir savo žvilgsnį nugręžti į jūrą. Jis tuo metu pakilo ir takeliu nusukė į pakalnę. Prie mūsų artėjo moteris. Ji jau buvo visai arti, už kokių trijų dešimtų žingsnių, kai jis ją pamatė. Aš nežinau, ar jis kada buvo tokia, kaip jis nupasakojo, ar tikrai jo idealas, kurį jis nešiojėsis savo mintyje. Moteris, į kurią aš dabar žiūrėjau, buvo gana dikta ir be formos, raudonu, visai jau pražydėjusiu veidu. Ir tai buvo miela mergaitė, kupina jaunystės! Mano širdis apsiniauškė, pagalvojus, kad ir ta moteris mažai galėjo joti žavėtis ir ji nebuvo jau taip verta jo meilės...

Ji artėjo takeliu savo krėsnu žingsniu, o jis svirduliavo prie jos. Žiūrėdamas vogčiomis, kaip jiedu susitiko, aš pamaniau, kaip jis iškėlė abi rankas, o ji, varžydamosi viešo glamonėjimosi, pagriebė tikrai už vienos jo rankos ir stipriai ją suspaudė. Jos ji tai darė, aš mačiau jos žvilgsnį ir lioviausį stebėjimą tuo senu žmogumi. Duok Dieve, kad kuri nors moteris taip žiūrėtų į manąsias akis, kai yra jai lenkiamasi ir spaudžiamos rankos.

Iš anglų k. vertė L. Kn.

praus prieš iš dešinės. Rinkiminė kova buvo intensyvi, su itališku temperamentu ir savotiškais priemonėmis, kurių neįvairiojama kitose kraštuose. Krik. demokratai, jausdami pavojų, susiblokavo su soc. demokratais, respublikonais ir liberalais. Tik tokiam bloke galėjo atlaikyti vieną svarbiausių postų — Romą.

Pažymėtinas faktas — tai gausus gyventojų dalyvavimas — kai kur net iki 95% — rinkimuose. Tas rodo italų pilietinį susipratimą ir domėjimąsi krašto reikalais. Pažymėtina, ir tai, kad komunistai balsams gaudyti nesivaržė su priemonėmis. Buvo vietų, kur jie savo politinius priešus likvidavo peiliu arba kulka, o gyventojams apgauti savo partijos rinkimiams ženklams panaudojo net Jėzaus širdies paveikslą.

Kaip ten yra su žemės reforma?

Reikia pasakyti, kad šiandien Italijoje yra labai ryškus skirtumas tarp turčių ir proletarų. Šalia milijonierių pramonininkų ir stambių žemvaldžių yra

daugybė skurdžių. Valdantiejiems nėra lengva laviruoti tarp šių dviejų kraštutinumų ir derinti skirtingus interesus. Be to, per 1948 m. rinkimus krik. demokratai nėra gavę absoliutinės daugumos parlamente ir senatė. Norėdami apginti Italiją nuo komunizmo, krik. demokratai buvo priversti sudaryti koaliciją su soc. demokratais, respublikonais ir liberalais. Už šių partijų paramą vyriausybei reikia daryti tam tikrų nuolaidų. Prieš rinkimus žadėtos reformos dėl to sunkiai duodasi vykdomos. Visi šaukia, kad valdžios aparatas yra perdaug išpūstas, kad bent pusę valstybės tarnautojų būtų galima lengvai atleisti, bet kur tada dėti inteligentus bedarbius, kurių ir taip netrūksta.

Žemės reforma taip pat nėra efektyvi. Jei savininkams paliekama 700 ha neliečiama norma, jei reforma neliečia tų, kurie, kad ir didelių plotus turėdami, visą plotą apdirba, tai kas lieka padalinti bežemiams? Nedirbti nenaudingi plotai, padalinti į mažus sklypus, ne-

vilioja italo darbininko, nes jį gautų sklypą reikia įdėti daug darbo ir nemaža pinigų. Žemės reforma nepaliečia ir tų žemvaldžių, kurie nuo amžių yra padalinę žemę nuomininkams-pusininkams.

Savaime suprantama, kad esant tokiai būklei, atsiranda pačioje partijoje balsų, reikalaujančių eiti prie radikalesnių reformų. Ypačiai aktyvi jaunųjų, energingesniųjų grupė, vad. "vespistai" ("Vespa" — mažas motociklas). Šių metų pavasaryje net 83 parlamentai atstovai įteikė De Gasperiui memorandumą, siūlydami į vadovaujamą vietą skirti jaunus, nepažįstus asmenis. Tik rinkimų akivaizdoje De Gasperiui pavyko išlaikyti partijos vieningumą.

Kai kas bando spėlioti, kad sekančių metų parlamento rinkimuose laimėsianti radikalų grupė, išsėdama į rinkimus su atskira programa. Mat, dabartinė De Gasperi politika yra nepatenkinanti. Šiaip jau De Gasperi autoritetas yra didelis. Jo vedama užsienio politika yra visų užgiama ir vertinama, jo kova su komunizmu yra bekompromisinė.

Gal galima paklausti, kokie Jūsų planai ir tikslai Amerikoje?

Esu Marijonų Vienuolijos vadovybės narys. Būnant cent-

re dažnai tenka susidurti su problemomis, liečiančiomis amerikoniškąsias provincijas. Norėjau tad asmeniškai pažinti šių provincijų žmones ir darbus. O Amerikos marijonai (dvi provincijos) sudaro dabar centrinę poziciją marijonų gyvenime, kada trys provincijos pasiliko anapus geležinės uždangos, kada Tolimųjų Rytų misijos yra visiškai sunaikintos.

Antra, kaip jau minėjau, man rūpėjo atsirasti šalia PLSS Tarybos Pirminijos, kuri po naujų rinkimų man bus mažai pažįstama. Taigi užmegsti tamprūsnius ryšius su skautų vadais, susipažinti su jų veikla atskirose vietovėse, pasitarti su bendradarbiais dėl sekmingsio skautų religinio ugdymo — štai problemos, kurios man rūpi ir kurios sudaro mano čia buvimo planą.

Amerikos Jungt. Valstybėse esu pirmą kartą, todėl jaučiu, kad reikės laiko, kol apsisprasi naujos aplinkybės ir galėsiu priieiti prie savo tiesioginių uždavinių. Mane įdomauja ir naujų ateivių įsikūrimas, ir senųjų Amerikos lietuvių gliauli išvartų vaga bestovint lietuviškos sargyboje. Mėgstu stebėti gyvenimą tikrovėje, todėl ir čia bus man nauja, naudinga pamoka. O mokytiis juk niekad nėra vėlu — baigė besisąsodamas mūsų pokalbininkas.

LIETUVIAI PASAULYJE

ARGENTINA

Išrinkta Tautos Fondo atstovybė

Po kelių posėdžių ir pasitarimų birželio 22 d. Buenos Aires susirinkusių atstovų posėdyje, kuris įvyko J. Cikšto namuose, buvo išrinkta Tautos Fondo Atstovybė pirm. Jonas Cikštas, sek. Daumantas Namikas, izd. Pilypas Vaitkevičius, nariai — P. Sakalauskas, K. Norkus, P. Kuraitis ir V. Sruoga. Tautos Fondas yra nepriklausomas vienetis, kurio tikslas rūpintis išsėdama lietuvių tarpe kovai už Lietuvos išlaisvinimą. Jis patias Lietuvie Pasus ir ženklietas, kaip lietuviškumo ženklus. Iki šiol tuo reikalu rūpinosi ARLB Centro Valdyba, o dabar visus tą reikala liečiančius dokumentus perdavė naujai J. F. Atstovybės valdybai.

Idainuos ir plokšteles

Buenos Aires Šv. Cecilijos choras ruošiasi greitai laiku padaryti naujų plokštelių, įdainuojant lietuviškų dainų ir giesmių, kurias jau yra paruošę. Choro vadovybė gauna daug prašymų iš įvairių lietuvių kolonijų, kad jiems prisiųstų savo plokšteles. Padarydami dar kelias plokšteles, galės geriau patarnauti lietuviškam reikalui.

Atvyko iš Australijos

Dr. Jonas Kunca birželio 18 d. iš Australijos atvyko į Argentiją pas savo seserį ir brolių. Sesuo čia gyvena jau virš 20 metų, o brolis Stasys Kunca su šeima yra atvykę prieš pusketvirtą metų. Dr. Kunca tikisi gauti iš Sveikatos Ministerijos paskyrimą gydytojo vietai.

BELGIJA

Lankėsi Balso pirmininkas

Grįždamas iš Barcelonos Europinio kongreso kan. dr. J.

kokia žinia iš partijos centro, nes pats skundas esąs per daug kvailas ir nerimtas... Bet ilgai žinios neteko laukti. Netrukus telefonu komunistų partijos centro komitetas iš Kauno (Preikšas) pasiteiravo ar jau toks ir toks mokytojas atleistas. A. Venclova trumpai atsakė, kad šiandien ji atleido, nors vargu ar buvusi pakankama priežastis. Preikšas padėjo, nes tą reikalą čia Kaune t. y. kad to paties rašto nuorašas nebūtų pasijustas į Kauną komunistų partijos centrui ir NKVD. Tačiau, berašant P. Mikutaitis baigė tuojau rašyti rezoliuciją ir nunešė mašininkui atleidimo raštuką... Pats mokytojas, jei gerai prisimenu, buvo netrukus suimtas, nes jo reikalas iš paties jau "tvarkė" drg. Zimanas. (Galas).

PAVERGTOJE LIETUVOJE

Atima motinoms naujagimius

Naujoje Vilniuje ir Trakuose įrengtos darbo stovyklos, į kurias surenka iš kitų stovyklų ir atgabena naujai suimtus nesėdus moteris. Ten jos laikomos ligi gimdymo. Kūdikiai gimus, motina po keturių savaičių perkeliama į paprastą stovyklą, o kūdikis paimamas "valstybės nuosavybėn."

Negali baigti stotumų namų

Vilniuje stovi nebaigti statyti įvairūs namai dėl medžiagų stokos. Mūrininkai daugeliu atvejų išmūrija dalį sienų ir darbas sustoja, nes trūksta betonavimo darbamų cemento, armatūros geležies, keraminių blokų ir kitų statybai būtinų medžiagų. Taip pat darbininkai trūksta darbo įrankių.

Visą raštą beskaitant, tiek A. Venclova, tiek P. Mikutaitis išmūrija dalį sienų ir darbas sustoja, nes trūksta betonavimo darbamų cemento, armatūros geležies, keraminių blokų ir kitų statybai būtinų medžiagų. Taip pat darbininkai trūksta darbo įrankių.

Sovietai yra pramanę visokias keistais vardais įstaigas. Viena tokių yra "Lietžemūktiekimas", kuris paprasta kalba turėtų reikšti "Lietuvos žemės

Končius aplankė Belgiją. Vizitas buvo privatus, todėl nebuvo galima didesniai lietuvių skaičiui susirinkti. Svečias aplankė Liežą — Tilleur, kur yra išlikę ligi šiol didesnis lietuvių skaičius. Įėjęs pro vartus į dulkinę ir spygliuotomis vielomis apvertą kasyklą kiemą, tiek teistare: "Tai taip čia lietuviai gyvena?..." Liūdnuo žvilgsniu žiūrėjo vargingai sutūpusius žemus barakus, apie kuriuos bėgiojo įvairių tautybių murzinai vaikai. Sužinoję atvykus garbingą svečią, susirinko visi apylinkės lietuviai į žiuplų butą. Svečias nuosirdžiai su visais pasikalbėjo emigracijos, labdaros ir politiniais klausimais.

Primicijos

Liepos 20 d. Malino katedroje iššventintas kunigo Juozas Lukošius, kunigo šventimus suteikė Belgijos kardinolas Van Roey. Naujas lietuvis kunigas primicijas atnašaus Liege (sešelių benediktinių vienuolyne) rugpjūčio 3

VOKIETIJA

Sielovados reikalai

Tėvas Bernatonis, lydimas kun. Butkaus, lankėsi liepos 14-15 d. Vokietijos Krašto Valdyboje, aptardamas su ja daugelį bendruomenės klausimų. Iš Hannoverio Tėvas Bernatonis išvyko lankyti Zem. Saksonijos lietuvių ir aplankys Diepholza, Wehnen, Varel ir Osna-brueck.

Lankėsi pas ministerius

Kan. J. B. Končius, kartu su J. E. Vysk. Brizgiu, aplankė Wuertembergo krašto ministrus vidaus ir pabėgėlių reikalams, supažindindami juos su Balso veikla praityje, kai pavyko iš Vokietijos iškeldinti apie 45.000 lietuvių. Buvo prašyta likusių Vokietijoje lietuvių koncentruoti vienoje vietovėje ar provincijoje. Pasikalbėjime ir vėliau įteiktame memorandumu ministerių dėmesys atkreiptas į galimybę Diepholze gaminąją įkūrinti IRO pastatuose prie Ludwigsburgo.

Balso rašinių konkursas

Balso įgaliotinio Vokietijoje įstaiga savo laiku paskelbė konkursą geriausiems straipsnams, pavaizduojantiems tremtinių gyvenimą Vokietijoje, Balso reikšmę šelpiant ir globojant lietuvių bendruomenę praityje ir ateityje bei iš viso Amerikos lietuvių paramą savo tautiečiams. Balso įgaliotinio įstaiga buvo atsiųsta nemažai straipsnių. Jury komisija paskyrė keturias premijas: Stasiui Tyskui, J. Jakužaičiui, Dr. L. Stelmokui ir Friedai Maurat.

"Kas buvo niekas, bus viskas"

ZIMANAS KILNOJA MOKYTOJUS

J. DIRZYs

palikti vietoje, o nukiloti tik partijos įsakytuosius.

Pradžios mokyklų mokytojai nukiloti buvo jau vienas niekas. Jie visi vienodai galima buvo nukelti į vieną ar kitą valstiją bei apskritį. Pirmiausia vietomis buvo apūpinti visi Zimano pristatytieji mokytojai. Jie buvo paskirti ir ten, kur partija reikalavo. Kokio jie išsilavinimo buvo ir kiek pedagoginiai darbai tiko, — niekas neklaušė, nes partija yra neklystanti, o juo labiau pats Zimanas. Todėl visai eilei Kaune lietuvių pradžios mokyklų buvo paskirti nauji mokytojai net nelietuvių ir pedagoginio darbo niekados nedirbę. Juos visus paskyrė pagal Zimano patiektus sąrašus.

Kitų visų mokytojų prašymus atrinko tik apskriviais ir visai atskirai buvo sudėti tik kai kurių mokytojų, aprūpinti vietinių partijų pažymėjimais, arba, kaip tuo metu švietimo Ministerijoje tydomis juokdavosi, — šuns pasus. Su "šuns pasu" prašymus perskaitė pats A. Venclova ir paskyrė, kur jie patys nori. Visus kitus kilnojo labai paprastai. Paima A. Venclova vieno prašymą pvz. iš Telsių apskr. ir jam rašo Mažeikių apskr. kokią pradžios mokyklą, o mažesnio kurio nors prašymą paėmęs, tuojau pat nusikiria į Telsių apylinkes. Šeimų tuo metu A. Venclova nebuvo linkęs skaldyti, tačiau po kelių dienų pasirodė, kad to nebuvo išvengta. Teko išskirtas šėimas nukiloti, o sudariusias spragas naujai užlopyti. Visą mokytojų sukilimą daugiausia atliko pats A. Venclova, dirbdamas per naktis ir dienas, nes tai pavesti departamentų direktoriams bijojo. Zimanas buvo įpareigojęs jį asmeniškai atlikti ir neleido to darbo pavesti kam nors kitam. Šio sukilimo metu buvo labai mažai teatleista mokytojų iš pareigų, nes jų labai trūko. Tuo metu buvo paskirti į naujas mokyklas ir visa eilė senesnio amžiaus mokytojų, kurie prašėsi atleisti. Visas šis didelis sukilimas buvo atliktas tikra bolševikine skuba — per vieną savaitę, kai tuo tar-

pu šv. Ministerija pranešimus rašė daugiau nei dvi savaites... Pasibaigus mokytojų sukilimams, Zimanas buvo šiek tiek patenkintas, tačiau labai trumpai. Jis paskiau kas savaitę užsukdavo į šviet. Komisariatą vis su naujais ir naujais reikalavimais. Daugiausia reikalavo priimti naujus mokytojus, kuriuos surado jis arba partija tinkamais liaudį šviesti, arba reikalaujamas kai kuriuos visiškai atleisti.

KARTAIS IR TAIP ATLEIS. DAVO MOKYTOJUS... 1941 m. vasario mėn. antroje pusėje užsukau pas A. Venclovą į švietimo Liaudies Komisariatą. Besikalbant, pas A. Venclovą atėjo Petras Mikutaitis su kelių lapų raštu ir pradėjo skaityti visą "išmintį". Linkuvos kompartija skundė vieną lituanistą mokytoją, kuris į klasę atnešęs vieną "židinio" komplektą ir dar vienam mokiniui davęs paskaityti gabaliuką apie J. Biliūną... O tai buvęs J. Ambrazevičiaus straipsnis, kuris išniekias mūsų didįjį liaudies rašytoją ir tikrą komunistą... Tas mokytojas padaręs dar kitą taip pat "nusikaltimą", sąj atžagareiviską ir fašistiską knygą palikęs mokiniams pavartyti visai pertraukai... Rašto galas buvo užbaigtas iškilmingu bolševikiniu pamokslu švietimo liaudies komisariui ir reikalavimu tą mokytoją atleisti bei perduoti "liaudies teismui". Paskutinės eilutės baigėsi drg. ir "išmintingojo" mokytojo Stalino pašlovinimu. Vietoje parašo buvo pakreivizota kažkas panašaus į tris kryžius ir apacioje mašinile prirašyta pavardė.

Visą raštą beskaitant, tiek A. Venclova, tiek P. Mikutaitis išmūrija dalį sienų ir darbas sustoja, nes trūksta betonavimo darbamų cemento, armatūros geležies, keraminių blokų ir kitų statybai būtinų medžiagų. Taip pat darbininkai trūksta darbo įrankių.

Visą raštą beskaitant, tiek A. Venclova, tiek P. Mikutaitis išmūrija dalį sienų ir darbas sustoja, nes trūksta betonavimo darbamų cemento, armatūros geležies, keraminių blokų ir kitų statybai būtinų medžiagų. Taip pat darbininkai trūksta darbo įrankių.

Visą raštą beskaitant, tiek A. Venclova, tiek P. Mikutaitis išmūrija dalį sienų ir darbas sustoja, nes trūksta betonavimo darbamų cemento, armatūros geležies, keraminių blokų ir kitų statybai būtinų medžiagų. Taip pat darbininkai trūksta darbo įrankių.

Visą raštą beskaitant, tiek A. Venclova, tiek P. Mikutaitis išmūrija dalį sienų ir darbas sustoja, nes trūksta betonavimo darbamų cemento, armatūros geležies, keraminių blokų ir kitų statybai būtinų medžiagų. Taip pat darbininkai trūksta darbo įrankių.

Atima motinoms naujagimius

Naujoje Vilniuje ir Trakuose įrengtos darbo stovyklos, į kurias surenka iš kitų stovyklų ir atgabena naujai suimtus nesėdus moteris. Ten jos laikomos ligi gimdymo. Kūdikiai gimus, motina po keturių savaičių perkeliama į paprastą stovyklą, o kūdikis paimamas "valstybės nuosavybėn."

Negali baigti stotumų namų

Vilniuje stovi nebaigti statyti įvairūs namai dėl medžiagų stokos. Mūrininkai daugeliu atvejų išmūrija dalį sienų ir darbas sustoja, nes trūksta betonavimo darbamų cemento, armatūros geležies, keraminių blokų ir kitų statybai būtinų medžiagų. Taip pat darbininkai trūksta darbo įrankių.

Visą raštą beskaitant, tiek A. Venclova, tiek P. Mikutaitis išmūrija dalį sienų ir darbas sustoja, nes trūksta betonavimo darbamų cemento, armatūros geležies, keraminių blokų ir kitų statybai būtinų medžiagų. Taip pat darbininkai trūksta darbo įrankių.

Sovietai yra pramanę visokias keistais vardais įstaigas. Viena tokių yra "Lietžemūktiekimas", kuris paprasta kalba turėtų reikšti "Lietuvos žemės

ūkio tiekiamas". Ši sunkiai ištariamo vardo įstaiga turi pareigos aprūpinti kolchozus įvairiu inventoriumi — vežimais, plūgais, akėčiomis ir kita kuo. Tačiau pačioje komunistinėje spaudoje, nusiskundžiama, jog tasai "Lietžemūktiekimas" tiekia kolchozams visai ne tai, ko tie prašo. Vietoj porinių vežimų pristatomi vienkinkiai, vietoj dvivagių plūgų vienvagių ir t.t.

Nežino, iš kur gauti to metalo lauzo

Salia įvairių techninių žaliavų rinkimo, kuris nuolat vykdomas, renkant kaulus, skudurus, seną popierių ir panašias atliekas, paskutiniu metu intensyviai vykdomas Lietuvoje metalo lauzo rinkimas. Nustatytos net normos, kiek privalo kolchozininkai ir mokyklų vaikai surinkti. Ir tos normos tokios didelės, kad jokiū būdu negalima tiek metalo lauzo surinkti. Vengdami gresiančios bausmės, kai kurie gyventojai atiduoda net dar jiems naudingus metalinius puodus ir kitus indus, kad tik sudarytų skirtą lauzo normą.

"Naujas Sovietų" "Išradimas"

Komunistai prasimano įvairiausių keistenybių. Viena paskutiniųjų tokių keistenybių tai Vilniuje iš Antakalnio kalėjimo padarymas kažkokio "baudžiamojo kombinato". Ką tas pavadinimas turi iš tikro reikšti, nėra visai aišku. Tačiau aišku, jog tai tebėra bolševikinis kalėjimas kaip ir buvęs, kurio kaliniai varinėjami prie darbų mieste ir kelių statybos. Yra duomenų, jog komunistai yra sugalvoję naują dalyką — kad kalėjimai patys save išlaikytų, nepriedant jokių sumų iš valdinčių lėšų. Reikia, kaliniai turės dirbti ir kalėjimas išsilaikyti iš to, ką jie uždirbs. O jie uždirbt neturės progos ar jėgos, tai turės mirti badu. Atrodo, jog ir Antakalnio kalėjimas paverstas tokiu savo jėgomis išsilaikyti privalančiu kalėjimu, kuris pavadinamas įmantriu kombinatu vardu.

KŪRYBOS PRIEDAS

MACEINOS INKVIZITORIUS VOKIŠKAI

Nepriklausomoje Lietuvoje kūrėm ir savo kultūrą platinom savo tautinėse sienose. Maža buvo progų ją iškelti į užsienius, ir parodyti kitaip kalbančiam pasauliui, ką pajėgiam duoti.

Daina, tapyba turėjo vieną kitą laimingesnę progą, nes jų kalba yra tarptautinė, ir jų pa-

literatūros pradininkas buvo J. Jankus

su "Velnio bala." Knygelę pernai gražiai išleido vokiečių leidykla. Vokiškoji spauda sutiko palankiai ir pripažino tinkama jaunimo bibliotekai. Tai nedidelis indėlis, bet vis dėlto pradžiai. Bent vieno rašytojo lietuvių vardas įrašytas. Už tai dėkoti tiktų V. Gailiui, kuris vertė, ir ypačiai Alexandrui Baldui, vokiečių rašytojui, kuris kelias atvejas yra išvertęs ir paskelbęs vokiečių periodikoje lietuvių poetų eilėraščių, o šiuo atveju, puikiai suliteratūrinio "Velnio balo" vertimą ir suradę leidę.

Antanas Maceina yra pradininkas lietuvių mokslininko knygai

išleisti į vokiškai kalbantį pasaulį.

Šiais metais vokiečių leidykla Heidelberg F. H. Keerle išleido prof. Dr. A. Maceinos knygą "Der Grossinquisitor". Knyga didelė, išleista skoningai, su visu vokiškos spaudos rūpestingumu ir sąžiningumu.

Tai jau plataus masto veikalas. Jis lietuviams skaitytojams pažįstamas, nes pirmą jo redakciją buvo išleista lietuviškai ir susilaukė didelio dėmesio. Prie Maceinos veikalo pridėtas dar prof. V. Šilkarskio priedas, apie "mesianizmą ir apokaliptiką" Dostojevskio bei Solovjovo raštuose.

Autoriai — Maceina ir Šilkarskis — yra nuėję skirtingais keliais. Maceina žiūri į visą problemą filosofo žvilgsniu. Šilkarskis nagrinėja teologinio istorinio atžvilgiu. Maceina leidžia iš problemos gilumą; su dideliu įsijautimu, kartais tiesiog su poetine intuicija, surašo naujus sprendimus ir idėjas, netikėtus nelauktas idėjas; bet kai autorius jas iškelia, skaitytojai tarsi nukrinta nuo akių uždanga, ir jis nustemba: juk taip ir yra, kaip aš to nepastebėjau anksčiau; Dostojevskio ir įtakinga Maceinos įžvalgiame ir įtikinančiame nušvietime virsta giliu pasidomėjimu. Šilkarskis eina į plotį —

apglėbdamas svetimų autorių ir jų veiklų marios ir referuodamas jų pažiūras.

Prof. A. Maceinos, kuris tarp mūsų gyvųjų mintytojų yra aukščiausiai iškilęs, veikalo išleidimą tenka priimti su pasitenkinimu, kaip ženklą, kad pradėta vykdyti mums taip svarbus kultūros uždavinys — išleisti į pasaulį su lietuviškomis idėjomis ir veikalais ir virsti europinės minties auginimo, brandinimo talkininkais, kūrėjais.

Tikim, kad tai nebus vienintelis Maceinos veiklas tam uždaviniui vykdyti. Populiariusis vokiečių žurnalas "Stimmen der Zeit" paskelbė didelę ištrauką naujo Maceinos veikalo, kurį yra paėmus susipažinti Herderio leidykla.

Reikia laukti, kad netrukus pasirodys lietuvių mokslininkai su savo veikalais ir Naujojo Pasaulio rinkoje.

J. B.

DU SUGRĮŽĘ RASYTOJAI

Mirė liepos 17 d. belgų rašytojas **Charles Plisnier**. Mirties proga rašoma apie jo romanus, kuriuose jis buvo kovotojas už socialines idėjas ir pažangą, gilius sielos nagrinėtojas ir švelnus spalvingas vaizduotojas. Prisimenama taip pat, kad jis yra iš tos europinių rašytojų eilės, kuriems priklauso "modernųjų konvertitų" vardas — atitrūkęlių nuo komunizmo ir bolševizmo.

Gimė Plisnier 1894, į kompartiją įstojo 1920 ir dar 1927 romane "Faux passeports" jis laringas komunistas. Tais pat metais jis lankėsi Sovietų Sąjungoje. Grįžo nusivylęs. Pradėjo kelią atgal. Perėjusį į opoziciją stalinizmui ir komunistų 1928 Antverpene komunistų kongresas išmetė. Plisnier dar žengė toliau — perėjo į katalikybę, kurią liudija jo knygos "Sacre", "Ave Genetrix" ir kt.

Danų rašytojas **Martin Andersen-Nexo** pereitą rudenį parduot savo vilą Kopenhagoje ir pareiškė, kad jis išvyksta į palaimintą šalį, kurioje jis galės gyventi pagal savo įsitikinimus. "Mane džiugina, kada kiekvieną kartą atvykdamas

matau gyvenimą vis po truputį pasistūmėjus pirmyn", kalbėjo jis apie Sovietų šalį.

Sovietuose kalbėjo jis vaikams apie gyvenimą "Danijos kiaušiatvartį" ir apie šviesų gyvenimą "palaimintoj šaly"; kalbėjo jiems apie danų vaikus, kurie esą nelaisvi, kapitalizmo savivalės prislegti.

Nepaprastai ne metai. Andersen-Nexo draugai, ne partiniai draugai, jau susirūpino atpirkti jo vilą. Jie sutiko rašytoją tylų, nuo proletarinio rojaus pavargusį. Vaikus, kuriems jis meilės reiškė, jis matė tame laimingame krašte jau veidulius prispaudusius prie šautuvo būžės. Ir jis grįžo tylėdamas. Jis ir dabar tyli. Ir jis nebus sakys tiems vaikams, kad juos klaidino.

Jeigu kas daugiau tokiais Silones, Koestleriais, Gideais, Plisnier, Andersen - Nexais — tais visais atvirlėliais, tai jie patys neturi teisės džiaugtis, nes turi sunkinti didžiulę našta atsakomybės už tai, kad jie yra tuos mažutėlius suvedžioję ir papiktinę. Suvedžiojimas nebaigtas, nes jį tęsia jų raštai.

M. V. DOBUZINSKIS

KAUNO SENAMIESTIS
(Aidu) kišė

LITERATŪRINIS GYVENIMAS VOKIETIJOJE

Jaunoji Vakarų Vokietijos karta šiandien neberanda patrauklumo politikojai, kaip tai buvo nacistiniais laikais. Ji vis labiau ima domėtis dvasiniais dalykais. Tai rodo ir tas faktas, kad labai didelis jaunimo skaičius studijuoja „nepraktiškus mokslus universitetuose“.

Nuo karo pabaigos iki šių dienų jaunoji karta davė V. Vokietijai apie dvidešimt penkis knygų. Savo kūrybai medžiagą jie ima daugiausia iš netolimos praeities. Vieni jų vaizduoja buvusią politinę praeitą, kiti gi, nusivylę materialiniu pasauliu, išgyvenę baisią savo tautos katastrofą, nusikreipia į amžinuosius dalykus. Tačiau tiek vieniems, tiek kitiems išeinamas kūrybos taskas yra netolima tragiška praeitis.

Viena žymiausių antrosios grupės kūrybinių pajėgų yra **Elisabeth Langgasser**. Jos įnašą į vokiečių literatūrą sudaro nepaprasto grožio eilės, novelės ir du romanai, kurių vardai yra: "Das uneloeschliche Siegel" ir "Die Maerische Argonautenfahrt". Abi šie romanai pilni mitologinių, religinių ir istorinių vaizdų bei alijūzų. Jie dvelkia aukštesnio pasaulio ilgesiu bei mistiškumu. Vieni kritikai jos knygas aštriai peikė, o kiti nepaprastai gyrė. Tačiau abejai pripažino jai ta-

lentą. Ji nieko bendra neturi su senesnės kartos rašytojais. Ji unikumas vokiečių literatūroje.

Antra žymi literatūrinė asmenybė V. Vokietijoje — tai poetas **Rodol Hagelstange**. Jo vardas skamba visot V. Vokietijoje dėl jo sonetų rinkinio "Venezianisches Credo". Be šio dalyko jis yra parašęs dar kelius eilių rinkinėlį, bet nė vienas jų nepilysta minėtiems sonetams.

Iš nacistinių laikų tik du poetai pateisino viltis: **Ernst Juenger** ir **Gottfried Benn**. Vokietijai jaunimas plačiai juos skaito ir jais žavi.

Didelis susidomėjimas Vokietijoje reiškiasi ir užsieniniais rašytojais, ypač Amerikos. Toks T. Wolfe ir N. Mailer gana plačiai skaitomi, o Hemingway įtaka atsekama daugelio vokiečių rašytojų veikaluose. Anglijai neturi Vokietijoje kiek didesnio pasisekimo, nors pastutiniū metu daug anglų knygų vokiečiai ir yra išsivertę. Vienintelis anglas, kurio įtaka Vokietijoje jaučiama, tai T. S. Eliot. Apie šį anglų poetą, Nobelio premijos laureatą, Vokietijoje pasirodė nemaža knygų, kurios interpretuoja jo kūrybą. Eliotinės "mokyklos" centrinė figūra Vokietijoje yra žymus poetas ir esajistas H. E. Holthausen.

Nemažai domimasi ir prancūzų literatūra, ypač Sartru ir jo egzistencialistiniu rateliu. Dažnas vokiečių teatras vaidina Anouilh, Camus ir Cocteau veikalus.

Žodžiu, šių dienų vokiečių intelektualinis gyvenimas labai įdomus ir jam apibūdinti čia tinka Schillerio pasakymas: "Und neues Leben blüht aus den Ruinen."

J. Tim.

ZODĖLIS DAILININKAMS

Siemet minime 20 m. nuo Maironio mirties. Ją labiau atžymint, noris paskatinti mūsų dailininkus, kad jie imtųsi Maironio tematikos. Iš jo gyvenimo teturime vos kelis portretus. Neilustruoti nei jo veikalai. Jei dailininkus kūrybą paskatina gamta, ar kokios abstrakčios idėjos, argi nepaskatintų jų Maironio tematika. Kaip pildomas peizažas jis negalvojo, ar paveikslą parduos, taip ir čia reikėtų eiti tuo pačiu keliu. Pirmiausia reikia sukurti kūrinių Maironio temikos, o vėliau tikrai atsirast ir mecenatai, kurie mieliau pirs šitokią paveikslą nei gamtovaizdį. Be to, tokie paveikslai patiks ir mūsų literatūros bei kultūros istorijai.

ADOMAS LASTAS

MALDOS

Mano ankstybai aušrelei užgesus,
Ką nusinešiu į glėbį nakties?
Kuo ten apsviesiu nežinomą kelią?
Kuo sužavėsiu aš sargą nakties?
Vien tik svajonių minčių pampurėliais
Tylųjį sargą papirkti maniau;
Degančia širdžia nežinomą kelią
Aiškiai apšviesti ketint ketinau.
Bet... susipainioj gyvenimo nitys:
Minčiai ir širdžiai — mirtis, nejauku!
Sunku žavėti... Ir kaip dabar šviesti?
Gaila svajonių, jaunystės gėlių...
Jeigu kariaujant aušrelę užgestų.
Ką nusinešiu į glėbį nakties?
Kuo ten apsviesiu nežinomą kelią?
Kuo sužavėsiu ten sargą nakties?

(Iš "Lietuvių poezijos antologijos")

Bibliotekininkė paraudonėjo

Kiekviename Amerikos mieste yra viešosios bibliotekos. Visų išleidžiamų knygų jos apimti negali: daro atranką. Tam reikalui yra labai daug pastarnavusių Miss Helen E. Haines, gyvenanti Kalifornijoje (Pasadena). Jau bus 50 metų, kai tikrai knygas skaito ir jas bibliotekoms rekomenduoja. Nuo 1935 metų jos rekomendacijos išleidžiamos atskiromis knygomis. Nesenai Columbia University Press išleido naują laidą to rekomendacinio jos veikalo "Living with Books". Tai bibliotekininkų biblija. Ja vadovaujasi daugiau kaip 10.000 viešų bibliotekų, mokyklų knygynų ir kolegijų seminarių.

Oliver Calson (žurnale "Freeman") rašo, kad jis palygino naująją laidą su senomis ir rado nepaprastą skirtumą: baisų Amerikai skirtumą. Miss Helen E. Haines yra pasidariusi bolševikiškos literatūros apaštale. Ji rekomenduoja beveik visą komunistinę ar pro-

komunistinę literatūrą, kokia tik buvo JAV išleista per pastaruosius metus. Prideda ir savo giriamašias rekomendacijas, pasisako prieš "knygų persekiojimą". Tuo tarpu nerekomenduoja nei vienos knygos, parašytos apie tikrąją padėtį Sovietų Rusijoje ir apie jos pagrobtais kraštais; pavyzdžiui Kravčenką, Kosenkiną ar kitų.

Miss Helen E. Haines nebūvo niekada paminėta, kad priklausytų kokiai komunistinei organizacijai ir duotų savo vardą "taikos peticijos" raštui. Arba tai nuslėpta sąmoningai arba ji jau nebesusivaiko, kur yra tiesa, kaip nevienas "knyginis mokslininkas", įsikinkęs raudonąją vėžimą. Šiuo atveju yra tai bloga, kad prie Stalino brūknelės ji kabina Amerikos viešąsias bibliotekas ir jaunimo galvas. Dideli jos nuopelnai praityje yra paverčiami tikru nieku.

Kišeninės knygos

Visą laiką knygų leidėjai galvojo, kaip knyga kuo plačiau paskleisti masėse. Pirmiausia tokios knygos turi būti pigiai parduodamos, išleistas kuo paprasčiausiai ir kuo patogiau. Taip susikūrė vadinamas kišeninės formatos. Šios knygos nepasižymi gražiu išleidimu, gražiu lauzymu, įvairiais šriftais, neturi gero popieriaus. Dažnai į nedidelę knygelę smulkiai raižėm yra suvartyta didžiulis originalo tomas. I rinką išmelti šimtus tūkstančių egzempliorių, šios kišeninės knygos pasidarė pigios. Taip Amerikoje už 25 centus galima gauti gerų romanų, kurie neseniai buvo "bestselleriai" ir kurie kaštavo po keletą dolerių. Rasime ir klasikų laidas, filosofijos, istorijos ir kitokio mokslo veikalus, išleistus tokiu būdu. Taip knyga pasklido plačiose masėse, o leidyklos uždirbo nemažus pinigus.

Vokietijoje 1950 metais išleido tokių kišeningų knygų leidykla ir pasivadino "Rororo" vardu. Po dviejų metų darbo ji išleido 54 knygas. Jų parduotas tiražas siekia 3 milijonus egzempliorių. Tai įgalina leidyklą augti ir leisti naujus veikalus. Dabar ji suprojektavo pasaulio klasikų seriją, po jos — kelonės ir nuotykių užima pirmą vietą.

DIDŽIO ŽMOGAUS MAZA ISTORIJA

Karaliaučius garsusis filosofas Kantas savo paskaitose kalbėdavo lėtai ir akis laikydavo įmiegintas į vieną kurį tašką. Vieną semestrą jo akys įmiegintos buvo į studento, kuris visą tvarkingo, švarką, kuriam trūko vienos sagos. Studentui darė tiesiog nesmagu, kad

profesorius taip į jį žiūri. Pradėjo pats į save dairytis ir atsiminė, kad jam vienos sagos trūksta. Suprato profesoriaus priekaištą, tarsi žvilgsnis dėl netvarkingumo. Studentas susitvarkė ir sagą įsiuvo. Kitą dieną profesorius skaitė išsiblaškęs, ir jam nesusisvedavo minčių galai su galais. Po paskaitos jis pamoko į save studentą. "Šiam semestrai — atvirai pasisakė jis studentui, — aš pasirinkau stebėjimo tasku tamtos švarko vietą. Dabar, Aš prie to pripratau. Dabar įsiūta saga man kliudo susikaupti. Būk tamsta malonus ją vėl išpiauti."

NEGERAI PAKABINO

Ko bolševikai pasigedo "lietuviškam" Literatūros muziejui, apie tai patys parašė rusiškomis laikraščiais (Sov. Litva). Ten barama: "ant vienos šeimos iškabintas V. Kudirka, V. Kapsukas ir J. Biliūnas. O žinia, kad Kudirka buvo buržuazinis rašytojas, V. Kapsukas — vienas kompartijos kūrėjų Lietuvoje. Muziejus direktorius Vosylius pasiaiškino maza muziejus patalpa. Bet tai — tik išsiskubėjimas. Muziejus darbininkai nerado daugiau vietos Kapsukui, kukliai pavaizdavo Janonį, Cvirką, Nerį, bet buržuaziniam veikėjui ir rašytojui J. Basanavičiui paskyrė vieną trečdalį muziejus. Tik paskutiniū laiką Basanavičiaus kambarį uždarė "dėl eksponatų pertvarkymo". Reikalinga pertvarkyti muziejų pagal marksizmo - leninizmo teoriją." Vėlesniuose numeruose buvo jau įdėtas pranešimas, kad dir. Vosylius "prispajino kaltas" — o muziejus "pertvarkytas iš pagrindų."

Baltiškais rašytojas

Rašytojui novelistui **Werner Bergergruen**, kuris gyvena dabar Žiuriche ir kurio balsą dažnai girdi klausytojai iš radiofono, siemet sukako 60 metų.

"Die Weltwoche", ta proga rašydami apie Bergergruen, pažymi, kad jis baltiško kilimo. Jo protėviai buvo persikėlę į ten iš švedijos. Pats rašytojas gimęs ir augęs Rygoje. Mokslus ėjęs jau Vokietijoje ir vokiečių kariuomenėje tarnavęs.

Karas su sovietais jam buvo vėl proga Pabaltijį iš naujo lankyti. Nurodoma, kad jo novelių melancholija esąs baltiškasis atspindys. O ir jis pats pasisakė, kad iš ten kilusi ir jo meilė teisingumui, kuri priveda jį kartais prie tokio punkto, iš kurio jau nebeatyt tvarkos pasaulio sąrangoje. Šveicarijoje je Bergergruen populiarus, jo knygos verčiamos į anglų, prancūzų, olandų, italų kalbas. Bergergruen yra katalikas.

Tuoj užsakykite ką tik išėjusią iš spaudos

STASIO BUDAVO

Apysaką

**VARPAI
SKAMBA**

Galite įsigyti "LIETUVIŲ DIENU" leidykloje, 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif., taip pat pas L. D. platinotojus, spaudos kioskuose ir "DARBININKO" ADMINISTRACIJOJE
680 Bushwick Avenue Brooklyn 21, N. Y.
Kaina \$2.50

IŠTIKIMYBĖ BAŽNYCIAI MEILĖ TĖVYNEI

Lietuvių R. K. Kunigų Vieni-
nybės seimas šiais metais įvy-
ko gražios gamtos prieglobsty-
je — Tėvų Pranciškonų vienuo-
lyne, Kennebunk Port, Me. lie-
pos 22-23 d. Į seimą suvažiavo
apie 40 atstovų iš artimų ir to-
limų provincijų aktualijų lie-
tuviškosios pastoracijos klau-
simų, nagrinėti gyvenamojo me-
to iškeltų problemų ir tinkamai
į jas atsilipti religinio - tauti-
nio darbo baruose.

Suvažiavimas pradėtas pa-
maldomis, kurias laikė vysk.
V. Brizgys. Seimą atidarė Cen-
tro v-bos pirm. prel. J. Balkū-
nas, į darbo prezidentą pak-
viesdamas kun. K. Vasi, tėv.
J. Kubilių, S. J., o sekretoria-
tan — tėvą Saplį, MIC, ir kun.
J. Petreną. Į rezoliucijų komisi-
ją išrinkti prel. Pr. Juras, tėv.
Just. Vaškys, OFM, ir tėv. dr.
J. Vaišnora, MIC.

Seimo atstovus sveikino ir
suvažiavimo darbams geros
sekmės linkėjo vysk. V. Briz-
gys, perduodamas kartu nuo-
sirdžius sveikinimus ir Kauno
arkiv. metropolito Juozapo
Skvirecko, vysk. V. Padolskio,
Vilko pirm. prel. M. Krupavi-
čiaus. Namų šeimininkas
Pranciškonų provinciolas Just.
Vaškys, OFM, pasidžiaugė su-
važiavimui numatyta gražia
programa ir linkėjo gražaus
pasisekimo. Raštu seimą pas-
veikino kun. prof. St. Yla, per-
duodamas linkėjimus Nekalto
Prasidėjimo Seserų Kongrega-
cijos vadovybės, tėv. dr. J.
Vaišnora, MIC — Marijonų
generolo vardu ir kaip vyr.

Lietuvos Skautų Sąjungos dva-
sios vadas, tėv. J. Kubilius, S.
J. — Tėvų Jėzuitų vardu, tėv.
V. Atkočius, MIC — Marijonų
provincijos vardu, L. Šimutis,
Šv. Kazimiero sesers, kan. A.
Steponavičius ir kt.

Rūpestis jaunimu

Pirmąją suvažiavimo dieną
darbotvarkėje svarbią vietą
užėmė vysk. V. Brizgys paskai-
ta — "Lietuvių jaunimo orga-
nizacijos JAV". Ekscelecija
rūpestingai ganytojo akimi per-
žvelgė bendrąją JAV lietuvių
religinio gyvenimo būklę, vė-
liau gyvenimiškais ir prak-
tiškais mintimis išryškino lie-
tuviškojo jaunimo, čia gimusio
ir iš tremties atvažiavusio, nuo-
taikas, atsiliepiantįs jaunimo

Lietuvių R. K. Kunigų Vieni- bės Seimui praėjus.

gyvenime. Jaunimo organizaci-
jos pašauktos jaunimui padėti
ir formuoti jo dvasinį pasaulį.
Čia didelis vaidmuo tenka Vy-
čiams, Ateitininkams ir Skau-
tams.

Po paskaitos vyko gyvos dis-
kusijos, kurių metu kalbėto-
jai papildė ir vietinio gyven-
imo pavyzdžiais paryškino jau-
nimo organizacijų veiklą įvai-
riose vietovėse.

Popietiniame posėdyje Cen-
tro V-bos pirm. prel. J. Balkū-
nas padarė išsamų pranešimą
apie praėjusių metų veiklą, pa-
sireikškusią įvairiose lietuviško-
jo gyvenimo šakose.

Primosios seimo dienos dar-
bai baigti šventąja Valanda,
kuria įspūdingai pravedė ir
pritaikytą žodį pasakė tėv. dr.
J. Vaišnora, MIC.

Lietuviškųjų parapijų uždaviniai

Antrosios suvažiavimo die-
nos — liepos 23 d. darbuose pa-
grindinę vietą užėmė kun. prof.
St. Ylos paskaita "Lietuviška
parapija JAV." Paskaitininkas
panagrinėjo autinių parapijų
paskirtį apskritai ir atskleidė
jų svarbiuosius uždavinius: pa-
dėti vienos tautybės tikintie-
siams išsaugoti ir plėtoti savus
religinius papročius, socialinio,
kultūrinio ir tautinio gyvenimo
brangenybes. Tokie uždaviniai

REZOLIUCIJOS

1. Amerikos lietuvių katali-
kų katalikiška ir lietuviška at-
teitis pareis nuo to, kiek bus
organizuotas ir katalikų doktri-
noje įsamonintas Amerikos
lietuvių jaunimas.

ALRK Kunigų Vieniybės su-
važiavimas, reikšdamas pagar-
bą visiems kunigams, kurie iki
šių dienų katalikų lietuvių or-
ganizacijas ir joms garbingai
vadovavo, šia proga kreipiasi į
visus Amerikos lietuvius kuni-
gus, juos prašo ir ragina ypač
remti Amerikos lietuvių jauni-
mo organizacijas ir uoliai pa-
naudoti visas galimybes, ku-
rias teikia Bažnyčia, mokyklų,

tenka atlikti ir lietuviškajai
kasdieniniame ir ideologiniame
parapijai JAV. Naujos gyven-
imo sąlygos, naujų ateivių
troškimai ir siekiai reikalauja
praplėsti pastoracinę lietuviš-
kųjų parapijų veiklą, įjungiant
į šį darbą individualią, šaliapa-
rapijinę ir tarparapijinę dar-
buotę. Be to, pagyventi pasto-
raciją lietuvių ūkininkų tarpe,
kurie gyvena išsiblaškę ir daž-
nai nutolę nuo parapijų centrų.
Tokiai darbui ypač plati dir-
va lietuviškos vienuolijoms,
turinčioms daugiau galimybių
ir sąlygų šiam apaštaliniam
pašaukimui. Diskusijose įdomių
minčių ir papildymų įnešė
vysk. V. Brizgys, prel. J. Bal-
kūnas, tėv. J. Kubilius, S.J.,
tėv. Just. Vaškys, OFM, kun.
A. Vasyis ir k.

Prel. Pr. Juras kruopščiai pa-
ruoštu pranešimu palietė lietu-
viškosios spaudos padėtį JAV
ir ieškojo būdų jai stiprinti,
ugdyti ir tobulinti.

Kun. Vieniybės suvažiavimas,
dvi dienas svarstęs aktualiuosius
lietuviškojo religinio-tauti-
nio gyvenimo klausimus, prie-
mė eilę reikšmingų rezoliucijų
ir nutiesė gaires ateinančių
metų darbams.

Suvažiavimo darbai baigti
palaiminimu Švč. Sakramentu,
kurį jaukioje Tėvų Pranciško-
nų koplyčioje suteikė vysk. V.
Brizgys ir dangaus palaimai
pavedė bendrąjį ryžtą — ištiki-
mybė Bažnyčiai, meilė Tėvy-
nei.
J. P.

spauda ir pačių organizacijų
veikla, sustiprinti jaunimo ka-
tališkiškos doktrinos pažinimą
ir padėti jiems išsiaukti veiki-
kų, per kuriuos tos organiza-
cijos būtų pagalbiniškos Baž-
nyčios misijoje ir lietuvių tau-
tinės kultūros palaikytojos.

2. Kad jaunieji kunigai uo-
liau įsitrauktų į lietuviškojo
jaunimo organizacijų veiklą ir
ją planingai pravestų, Kunigų
Vienybės suvažiavimas ragina
K. V. Provincijas rengti jaunų
jų lietuvių kunigų suvažiavi-
mus, kuriuose kunigai pasito-
bulintų jaunimo vadovavimo
darbe.

3. K. V. suvažiavimas, kons-
tatuodamas, kad nemaža dalis
lietuvių katalikų jaunimo yra
susišpietusi į Pasaulio Lietuvių
Skautų Sąjungą, ragina gerb.
dvasininkus remti šios Sąjun-
gos padalinius savo parapijose,
jungiant juos prie parapijų ir
imantis Dvasios Vadovų parei-
gų.

4. Religinio gyvenimo ugdy-
mui didelės reikšmės turi baž-
nytinės brolijos, ypač Tre-
čiasis šv. Pranciškaus Ordinas,
todėl visos bažnytinės brolijos
yra stiprintinos įtraukiant lie-
tuviškąjį jaunimą. Rokeloci-
jų vedėjai yra prašomi reko-
lekcijų metu bent vieną konfe-
renciją pasakyti apie brolijas ir
paraginti jaunimą joms priklaus-
yti.

5. Katalikų dvasiniam gyven-
imui sustiprinti ir pagyventi
turi didelės reikšmės uždaro
rekolokacijos. Parapijų kunigai
yra prašomi skatinti katalikiš-
kąjį jaunimą dalyvauti uždaro-
se rekolokacijose.

6. K. V. suvažiavimas, nuo-
dugniai išdiskutavęs lietuviškos
katalikiškos spaudos padėtį
JAV, konstatavo, kad katalikų
spaudos padėtis JAV nėra pa-
kankamai stipri. Lietuviai kun-
igai, įvertindami spaudos
reikšmę katalikiškai ir tautiš-
kai samonei išlaikyti bei stip-
rinti, nutarė:

a. Kreipti daugiau dėmesio į
lietuviškos katalikiškos spau-
dos reklamą bažnyčioje.

b. Rūpintis išleisti daugiau
religinės literatūros ir ją uoliai
platinti.

c. Aktyviai įsijungti ir suda-
ryti sąlygas katalikiškos spau-
dos platinimui tikinčiųjų tarpe.

d. Atkreipti redaktorių dė-
mesį į tai, kad kat. laikraščiai
bei žurnalai visuomet išlaikytų
ryškų kat. ideologinę liniją,
ypatingai recenzuodami ar re-
klamuodami naujus leidinius.

7. K. V. suvažiavimas giliai
įvertina lietuvių vienuolijų,
kaip vyrų, taip ir moterų Ame-
rikos religinę, tautinę bei kul-
tūrinę veiklą ir kviečia katali-
kišką lietuvių visuomenę
remti lietuvių vienuolijas ir jų
veiklą.

8. K. V. suvažiavimas prašo
Amerikos lietuvių katal. vi-
suomenę remti šv. Kazimiero
Kolegiją Romoje, o lietuviai
kunigai Klebonai prašomi kur-
ti parapijose šv. Kazimiero Ko-
legijos rėmėjų skyrius.

9. K. V. suvažiavimas prašo
visų lietuvių kunigų nuosirdaus
darbe.
(nukelta į 8 psl.)

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

CLEVELAND, OHIO

Persitvarko rad'jo valandėlė

Trečiuosius metus veikianti
lietuvių radijo valandėlė yra
vadovaujama J. Nasvyčio, B.
Augino ir P. Šukio. Ji laikosi
objektyviai lietuviškos linijos,
todėl yra lietuvių visuomenės
mėgstama. Tačiau ji pradeda
susidurti su finansiniais sunku-
mais, nes toms lėšomis, kurias
surenka už reklamas bei skel-
bimus, neišsiverčia. Jos neteki-
mas būtų aiški žala Clevelando
lietuvių kultūriniam gyven-
imui.

Ryšium su tuo valandėlės
vadovai liepos 16 d. sukvietė
jų parinktų asmenų pasitarimą
padėčiai apsvaryti. Jie pasiū-
lė tolimesniai valandėlės vei-
kimui padėti visuomeninį pa-

bas (pirmasis kalbėjo lietuviš-
kai, nors dalis narių pagėdavo
kalbėti angliškai).

Vytei M. Samsonaitei, ište-
kėjusiai už čiuurlionio A.
Liutkaus, J. Sadauskas kuopos
vardu įteikė paveikslą, vaiz-
duojantį į Jeruzalę bežirintį
Kristų, ir palinkėjo gražaus še-
iminio gyvenimo.

Po susirinkimo dalyviai bu-
vo pavaisinti užkandžiais, ku-
riais pasirūpino V. Žitkiūtė, M.
Trainauskaitė ir A. Balmius.

Lietuvių Tremtinių Draugi-
jos piknikas - gegužinė liepos
20 d. naujosios parapijos sode
buvo gausus. Be tremtinių, bu-
vo matyti daug ir senosios emi-
gracijos lietuvių. Gražu, kad

Clevelando lietuvininkų vysk. M. Valančiaus mokyklos mokyto-
jai, užsėdėję su duona New York Central geležinkelio kompanijai:
A. Tamulionis — mokyklos vedėjas, St. Barzdukas — lietuvių kalbos
mokytojas ir S. Laniauskas — geografijos mokytojas.

grindą — steigti tam tikrą ra-
dijo valandėlės klubą. Daugu-
mas šiai minčiai pritarė, ir bu-
vo sudaryta komisija, į kurią
be visų trijų valandėlės vadovų,
įėjo dar J. Stempušis ir V. Ro-
cevičius ir kurios uždavinys bus
radijo valandėlę pertvarkyti.

Vyčiai veikia

Lietuvos Vyčių 25 kuopa lie-
pos 8 d. salėje turėjo susirinki-
mą, kuriam pirmininkavo, M.
Trainauskaitė. J. Sadauskas
pranešė, kad kuopa rudenio
statys 2 veiksmų operetę "Ap-
kalbas ir meilę". Ohio - Michi-
gano vyčių seimely dalyvavę
V. Žitkiūtė ir A. Palšis prane-
sė apie seimelio darbus. Į
susirinkimą atvykę vyčiai sve-
čiai A. Pleveckas ir G. Gailius
(abu iš Bostono) pasakė kal-

vieni pas kitus lankosi.

Tremtiniai yra pasižadę
įrengti naują parapijos baigia-
mai statyti bažnyčiai vitražą
(langų su spalvotų stiklų pa-
veikslais), tad šios gegužinės
pelnas šia mtklsui ir buvo ski-
riamas.

Gegužinės metu buvo galima
apžiūrėti ir pačią bažnyčią, kur
paaikškinimų mielai teikė jos
statytojai klebonas kun. J. An-
gelaitis, arch. St. Kudokas,
dail. Varnelis ir kt.

Jaunimo Rūtos teatras liepos
20 d. lankėsi Chicagoje ir Mar-
gučio piknike suvaidino M.
Venclausko 5 veiksmų pasaką
"Burtininko pinklėse". Kelionė
specialiu autobusu pavyko ge-
rai. Vaidinimą įvertins Chica-
gos žiūrovai.
A. V.

Šiomet visi važiuoja į vėsų miškingąjį Maine!

Visi vasaros keliai veda tikrai į Kennebunk Port, Maine!

TEVAI PRANCISKONAI, KENNEBUNK PORT, MAINE.

Rugpiūčio - August 10 d.

ruošia

LIETUVIŲ DIENA IR PIKNIKA

II val. IŠKILMINGOS ŠV. MIŠIOS
IR PAMOKSLAS
Atnašaus J. E. VYSK. V. BRIZGYS

ŠV. ANTANO KOPLYČIOS PASVENTINIMAS
Apeigas atliks Jo Ekscelecija Portlando Vyskupas
MOST REV. DANIEL J. FEENEY, D. D.

Mening programą išpildys:

NEW BRITAIN LIETUVIŲ PARAPIJOS CHORAS IR
TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPE, VADOVAUJANT

Prof. V. Marijošui ir K. Steponaitytei-Marijošienei

Po programos ŠOKIAI

TEVAI PRANCISKONAI NUOSIRDŽIAI KVIEČIA ATSLANKYTI SAVO GERADARIUS, RĖMĖJUS IR VISUS AMERIKOS LIETUVIUS!

Suomijoje olimpinuose žaidimuose amerikietis Henry H. Laskan (dešinėje) buvo diskvalifikuotas. Jis dalyvavo 10,000 metrų citynėse ir apsilėkė su taisyklėmis. Čia ji verkianti guodžia treneris Brutus Hamilton (kairėje).

IEŠKOMI

Blazytė, Julija, gyvenusi Pelyšelių k., Troškūnų v., Panevėžio ap.

Bražinskas, Jurgis
Cernauskas, Marcinas, iš Barysių k., ir žmona Moku-
tė, Barbora, iš Dausiškių k.,
Lygumų v., abu Šiaulių ap.

Glavinskaitė, iš Radysčiaus
Merkinės v., Alytaus ap.

Hein, gimusi Weber, Augu-
stė, iš Penkinų k., Viilkauskio
ap., ir vyras Hein, Adolfas, iš
Gulbiniškių k., Marijampolės
ap.

Mertinaitis, Mikas
Mokutė-Cernauskienė, Bar-
bora, iš Dausiškių k., Lygumų
v., ir vyras Cernauskas, Marci-
jonas, iš Barysių k., abu Šiau-
lių ap.

Ūskartaitis, iš Meizelių k.,
Švėkšnos v., Tauragės ap.

DYKAI DYKAI

Išbandymas, kurie kenčiate minėtus
skausmus. REUMATISKUS SKAU-
MUS, RANKŲ KOJŲ SKAUDEJIM-
O IR TIRPIMO, NEURALGIJĄ,
NUOVARGI, DIEGLIUS. Jeigu tam-
sta įvertinti savo sveikatą ir ją gar-
sinti, tai tuojau parašyk savo vardą,
pavardę ir antrašį ir siųsk šį gar-
sinimą dėl naujai pagerintos Deksnio
Galingos Mosties. Aplauksis be jokio
mokesčio, pavartojęs savaitę laiko,
jeigu nesijautum stipresnis ir svei-
kesnis, ir negelbėtų jums, tada gra-
žink mums likusią ir jums daugiau
niekas nekainuos. Mes žinome, kad
tūkstančiams pagelbėjo, pagelbės ir
tamtai. Užtikrinam pasekmes.

Yra senas ir teisingas priežodis:
kas tepa, tas ir važiuoja. Tad jeigu
nori važiuoti, tai ir tepk ir vėl tepk
su Deksnio Galinga Mostim.

DEKEN'S PRODUCTS

P. O. Box 666
Newark 1, N. J.
(66)

LIETUVOS
ATSIMINIMAI
RADIO VALANDOS
SESTADIENIAIS
4:45
5:30
STOTIS
WEVD
1350K 107.5M
JACKY-STUKAS
DIREKTORIUS
1264 WHITE ST.
HILLSIDE, N. J.
TEL.
WAVERLY
6-3325

REAL ESTATE

VIŠČUKŲ FARMA, N. Y.
Tarp Liberty ir Monticello. Pilnai
įrengti, žibalu (oil) apšildomi 3 pa-
statai su modernišku gyvenamuoju na-
mu iš 412 kambarių, 140 pėdų iš-
grežtas šaltinio šulins, elektrinis
grežtas šaltinio šulins, plotas žemės
farmos reikalingas.
Rašyti arba telefonu kreiptis į
PRIMACK
54-17 18th Ave., Brooklyn, N. Y.
DE 9-5151 — BE 6-1700 —
Liberty 439 M2

1-2-3-4 ROOM APTS.
228 Beach, 122nd St.
BELLE HARBOR, L. I.
All conveniences, near EVERYTHING
Call Belleharbor 5-2165W

THE BELLE HARBOR
218 Beach 129th St.
Rockaway Beach, N. Y.
Room and Board, Week or Season.
Tel. NE 4-7836. Ask for Mr. Thomas

10 - FAM. \$14,500
IMM. POSS. 3 APTS.
144 EAST 27th ST.
10/5 Rms. apts — baths, steam heat.
NEWLY decorated. Ideal set-up for
furnished Rooming House. Really
can be appreciated if seen. Owner
on premises 10 AM—3 PM.
Call FI 8-5735

FOR SALE

UPSTATE BROKER OFFERS
FOR SALE
DAIRY & POULTRY FARMS
Tourists Homes, Cabin Courts, Road
Stands, Gas Stations, Restaurants,
Bars-Hotels, large and small. New
Car Agencies, Low Tax Retirement
Country Homes and Cottages. Many
others.

SPECIAL
19 year old established, electrical
Store. Contractor located in lively
village on Main Route wishes to re-
tire. Real set-up, income from ren-
tal \$130 per month, plus owners
store, total price \$15,500. For de-
tails call Hempstead 2-2112. Note
for convenience at our Branch of-
fice 250 Fulton Ave., Hempstead,
N. Y. Every Sun. & Mon. To show
photos and descriptions.

BAGNARDI REALTY
210 Main St. Oneonta, N. Y.

MEN'S SUITS

Slightly used, famous makes.
Some custom made—up to \$100.
Priced from \$12.75 up. **LOUIS**
SANDERS, 1541 1st Ave.,
N. Y. C. (betw. 80-81) Re 4-5043
WHITE DRESS SHIRT FREE
WITH THIS AD.

Dėmesio Automobilių Savininkams!

LIETUVIAI SPECIALISTAI ATIDARĖ GARAŽĄ
Taisome sudaužytus automobilius, ištiesiame sulaužytas ir
suzalotas dalis. Perdažome naujai, poliruojame.

M. and Z. Collision Works

Bodies & Fenders straightened. Complete auto painting,
Ducos refinishing

J. MALDUTIS 1506 — 16 MYRTLE AVE.
Z. ZAJAUSKAS Bet. Gates Ave. & Linden Ave.
Tel. EV. 6-6438 BROOKLYN 27, N. Y.

PARDUODAMAS NAMAS 50x100

Pilnai įrengtas ir tinkamas įvairiems parengimams.
Lygiai taip pat privatus pobūdžio -subuvimams ir
t.t. Namas trijų aukštų.

193-95-97 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Wm. Kincheloe. Tel. EVergreen 4-2442

Telefonas: EVergreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISIUNAS IR SŪNUS EDWARD MISIUNAS
SAVININKAI

Lietuviška Užeiga, kur visi myli užėiti.

Pavieniai ir su šeimom, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti.
Importuoti konjakai - Uškandžiai - Televizija - Muzika - Sportas

502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Tel. EV 4-9672

Namų tel. EV. 4-1913

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

SALE ISNUOMUOJAMA SOKIAMS,
VESTUVIŲ POKYLIAMS ir t.t.

J. ZAKARAUSKAS, Mgr.

280 Union Avenue

Brooklyn, N. Y.

New Yorke ir apylinkėse

P. J. BAGDANAVIČIUS, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

185 Clinton Avenue
Brooklyn 5, N. Y.
Tel. MAIN 4-2323

Priėmimo valandos:

Kasdien 2-4 ir 6-9 p.p.

Šeštadieniais 10-12 ryto ir susitarus.

Ofiso tel. GLENmore 5-3094
Namų tel. GLENmore 3-4445

DR. VACLOVAS PAPROCKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Priėmimo valandos:

Kasdien 12:30-2 ir 6-8 p.p., šeštad. 10 iki 3 p.p.
išskyrus ketvirtadienius ir šventadienius

VYTAUTAS AVIZONIS, M. D.

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS

Ofisai: 30 East 60th Street, New York City, penktas aukštas. Važiuoti
BMT iki 5 Ave. arba IRT Lexington Ave. Line iki 59 Street. Tel. MU 8-8677
Valandos susitarus antradienį, ketvirtadienį ir šeštadienį, nuo 5 iki 8 vakaro.
12 Shore Lane, Bay Shore, L. I., Tel. Bay Shore 3710. Važiuoti Long Island
Railroad iki Bay Shore arba automobiliu Southern State Parkway. Valandos
susitarus pirmadienį, trečiadienį, penktadienį, visą dieną, o šeštadienį tik iš ryto.

Ofiso tel. LEXington 2635

Namų tel. FOREst 8212

S. Ankudas (Ankudavičius) M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

910 W. Lombard Street, Baltimore 23, Maryland

Priėmimo valandos: 10-12 ir 7-9 p.p. pirmadieniais, ketvirtadieniais
ir šeštadieniais. Kitomis dienomis pagal susitarimą.

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūslių, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas.

Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.
Mokslus baigęs Europoje

128 E. 86th ST.,

NEW YORK CITY

Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažuoti ir
visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

PARDUODAMI NAMAI

FIGGS, GERL, GERJOJE VIETJOJE

RIDGEWOOD — 6 šeimos mū-
rinis namas, šviesūs kambariai;
CYPRES HILL 3 šeimos, tušti
kambariai; WOODHAVEN 2 šei-
mos medinis namas, abudu aukštai
(floor) tušti pirktai; EAST NEW
YORK — kampinis namas su salie-
nu, restoranu ir 2 šeimos viršuje
tušti kambariai. Gera progą, kas
nori įsigyti namą ir biznį, nes par-
duodamas ir biznis. Vieta gera, lie-
tųjų aplinkoje.

J. VASTONAS

REALTY and INSURANCE
3225 Fulton St. Brooklyn, N. Y.
Tel. AP. 7-2790

Palaikykite ir paremkite tuos
biznierių ir prekybininkus, ku-
rie skelbiasi "Darbininke."

William J. Drake

(DRAGUNAS)
LIETUVIS ADVOKATAS

85 - 03 WAREHAM PL.
JAMAICA, N. Y.
Tel. Jamaica 3-7722

PARDUODAM NAMUS

Turime gerų namų pardavimui — Woodhaven, Richmond
Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomuojuame kambarius
ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikaluose
— greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS

REAL ESTATE & INSURANCE
8656 85th Street, Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Virginia 7-1896

Bostone ir apylinkėse

S. Barasevičius ir Sūnus
FUNERAL HOME
254 W. BROADWAY
South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermentims dykai
Tel. SOUTH Boston 8-2590
Avenue 2-2484

ZALETSKAS
FUNERAL HOME

564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermentims dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2600

WAITKUS
FUNERAL HOME

197 WEBSTER AVE.
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį.
Nauja moderniška koplyčia šer-
mentims dykai. Aptarnauja Cam-
bridge ir Bostono kolonijas žei-
mausiomis kainomis. Kainos to-
pačios ir kitus miestus.
Reikale laukite: Tel. TR 6-6434

A. ANDRIUSKEVICIUS
LAIKRODININKAS
Čia parduodami ir taisomi
laikrodžiai, žiedai, apyrankės,
auskarai, ir kiti puošmenys bei
brangenybės. Kreiptis:
485 Grand St. Brooklyn 11, N. Y.

Skaitykite ir platinkite
"DARBININKĄ"

A. J. NAMAKSY

Office Tel. SO 8-0948

Real Estate & Insurance
409 W. BROADWAY
So. Boston, Mass.

Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. PA. 7-0402-M

NAUJA GYDUOLĖ

Alexander's Nauja
Maistinga Gyduolė
yra mišinys riešu-
tų, uogų, šaknų, ir
lapų; ji yra varto-
jama nuo visokių
nervinių ligų ir
nervinių galvos skaudėjimų,
nuo šalčių ir lytiško silpnumo,
greito pavargimo, gera nuo in-
kstų (kidneys) ir dėl visokių
vidurių nesveikumo — išter-
mingas maistas ir stimuliuojan-
tis tonikas. Nežiūrint kokia li-
ga sirgtumėt, šitame mišiny y-
ra pastiprinimų. Vartojama ar-
bato formoje. Svaras \$8.00,
pusė svaro \$4.00, ketvirtis sva-
ro \$2.00.

Prisiunčiam į namus.

ALEXANDER'S CO.
414 West Broadway,
South Boston 27, Mass.

Lithuanian

Furniture Co.

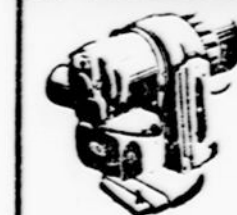
MOVERS —

SO 8-4618

INSURED and BONDED
Local and Long Distance Movers

326-328 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

SAVE TIME
MONEY
WORK } with **York heat**

Mes instaliuojame visokios rūšies
žibalinį (aliejinį) šildymą. Nereikia
nešioti pelenų semtuvo. Nemokamai
apskaičiuojame, kiek kainuos.

BROCKTON SERVICE

OIL BURNER and HEATING SERVICE
520 MAIN STREET BROCKTON, MASS.
Tel. 2608

Help Wanted Male

Help Wanted Male

INTERNATIONAL
HARVESTER CO.

MOTOR TRUCK ENGINEERING DIVISION

NEEDS AT ONCE

CHASSIS BODY
ENGINE LAYOUT MEN
LONG RANGE BODY

EXCELLENT OPPORTUNITY

GOOD WORKING CONDITIONS IN A NEW MODERN
AIR-CONDITIONED ENGINEERING DEPARTMENT

WRITE OR CALL
EMPLOYMENT OFFICE

**INTERNATIONAL
HARVESTER CO.**

PONTIAC ST. and BEUTER RD.
FT. WAYNE, INDIANA

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGES
AMER. LIS ORG. DARBININKA IR LIETUVIŲ ŽINIOS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

500 m. sukaktis

nuo Jono Gutenbergo pirmojo spaudinio — Katalikų Biblijos išleidimo bus minima šį rudinį, skilant tam reikalui visą savaitę nuo rugsėjo 28 iki spalio 5 d. Tai bus kartu ir katalikų išskios spaudos savaitė. Organizacijos tuo reikalu yra sudariusios jungtinį komitetą, kuris pasirūpins, kad tos savaitės minėjimai vyktų po visą Ameriką.

"Darbininko" redakcijos

nariai kun. V. Dabušis ir Paulius Jurkus, patostogavę gražioje Tėvų Pranciškonų vasarvietėje, Kennebunk Port, Meit., išvyko į Kanadą.

Algirdas Kanauka,

Citadelle Military Akademijoje, S. Carolina, besimokas, sugrįžo atostogų pas savo tėvus į Brooklyną, kur taipgi atostogauja ir jo sesuo Aldona, Bennington College studentė.

Jau 99 žurnalistai,

gyvenantieji įvairiose pasaulio šalyse, įsiregistravo Liet. Žurnalistų Sąjungos Reorganizacinėje Komisijoje. Daugiausia įsiregistravo iš JAV, jų tarpe 18 iš New Yorko ir 13 iš Čikagos. Jau buvo skelbta, kad registracijos laikas baigiasi birželio mėn., bet komisija praneša, kad pavėlavusieji dar gali registruotis. Laiškus siųsti komisijai šiuo adresu: Liet. Žurn. Sgos Reorganizacinė Komisija, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y.

Dr. Alg. White,

kuris šiuo metu New Yorko Post Graduate ligoninėje specializuojasi širdies ligų srityje, iš eilės gavo trečią New Yorko valstybės stipendiją tobulintis medicinoje. Jis yra Marės ir Prano Vaitukaičių, gyv. Philmont, N. Y. sūnus.

Rožė Mainelytė,

dainininkė, šiemet atostogauja The Trapp Family Music Camp, Stowe, Vermont valstybėje. Tenai, kaip ji "Darbininkui" rašo, atostogauja įvairių

tautų menininkų. Beveik kasdien vyksta įvairūs koncertai.

Tamošius Vaitukaitis,

sulaukęs 73 metų amžiaus, po sunkios vidurių operacijos, birželio 28 d. numirė, dideliame nuliūdime palikdamas žmoną Marę, sūnų Alfonsą, Fordham Universiteto profesorius, dukterį Aldoną Zemaitienę, tris anūkus ir brolių Praną, taipgi marčią Eleną (buv. Stankevičiūtę) ir žentą Vincą Zemaitį. Vėlonis palaidotas šv. Jono kapinėse. Buvo gimęs Lietuvoje, Vilkaviškio apskr., Šiluosdžio kaime. Į šį kraštą buvo atvykę 1900 m. Visą laiką gyveno Brooklyne ir dirbo pas siuvėjus.

Albinas Valentinas,

žurnalistas ir žinomas fejetonų rašytojas, pereitą savaitę, grįždamas Čikagon po 1-50 mylių kelionės po Ameriką, su savo bičiuliais lankėsi "Darbininko" redakcijoje. Kartu buvo E. Zukauskas, L. Norkevičius ir A. Budreikis su dukrele Judita.

ZURNALISTAI UOLIAI REGISTRUOJASI

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Reorganizacinėje Komisijoje jau įsiregistravo 100 žurnalistų: JAV — 66, Australijoje — 6, Argentinoje — 6, Brazilijoje — 5, Kolumbijoje — 3, Urugvajui — 2, Kanadoje — 6, Anglijoje — 1, Prancūzijoje — 1 ir Vokietijoje — 4. Komisija peržiūrėjo atsiųstus pareiškimus ir įsiregistravusiems išsiuntinėti anketą, kuria bus atskleista narių nuomonės dėl Sąjungos vadovybės vietos, o paskui imsis prarasti korespondenciniu būdu rinkimus.

Kadangi ligi paskelbto laiko ne visi žurnalistai spėjo įsiregistruoti, nutarta priimti pareiškimus ir vėliau atsiųstųjų. Tačiau pasivėlavę įsiregistruoti gali nebegauti progos dalyvauti Sąjungos organų rinkimuose. Todėl pageidaujama, kad norintieji Sąjungoje dalyvauti paskubėtų įsiregistruoti.

Reikalingas vargonininkas

Tuojuo reikalingas vargonininkas vidutinio didumo parapijai. Dėl sąlygų kreiptis į "Darbininko" administraciją.

Prof. Pr. Gačnis

naudodamasis vasaros atostogomis, yra išvykęs į Čikagą pažįstamų aplankyti.

A. Pleveckas ir G. Gailius,

veiklūs vyčiai, buvo nuvykę į Clevelandą ir ten dalyvavo Ohio - Michigano apskričių vyčių seimelyje. Abu pasakė patriotiškas kalbas. A. Pleveckas gražiai kalbėjo lietuviškai.

Lapėnas atsiskyrė

"Lithuanian Melody" radijo programos pranešėjas, Povilas Lapėnas, buvęs tose pareigose nuo pat jos įsteigimo, pasitraukė. Išsiuntinėtuose laiškuose pranešama, kad greitai bus pradėta nauja radijo programa, "Melody" valandos naujųjų pranešėjų dabar yra J. Lolla.

Gydytoja Jadvyga Radzevičiūtė - Maziliauskienė,

kuri dirba Barnett Memorial Hospital, Paterson, N. J., praleido namie keletą savaičių atostogų. Čia jos vyras, chemijos inžinierius Stasys Maziliauskas, dirba vienoje įmonėje (Waltham, Mass.)

Stefonas ir Valentina Minkai

vieną savaitę atostogaus Maine.

Andrius Taurazas,

Šv. Vincento (airių) parapijoje eįs zakristijono pareigas, iš jų pasitraukė. P. Taurazas, nors čia gimęs, bet Lietuvoje yra lankęs mokyklą.

Antanina Mockienė,

žmona žinomo visuomenininko Stasio Mockaus, po sėkmingos operacijos iš ligoninės grįžo namo.

Jonas Tuinila,

žinomas namų pardavimo agentas ir visuomenininkas, savo raštinę perkėlė į naujas patalpas — 395 Broadway, šalia Lietuvos Konsulato.

Broniui Pivariūnui

Mass. General ligoninėje padaryta sunki akies operacija.

Adv. K. Kalinauskas

išsikėlė gyventi į Dorchester, Mass., tačiau šio žymaus advokato ir žinomo lietuvių veikėjo raštinė tebėra senoje vietoje — dr. P. Jakimavičiaus namuose.

Ziogo viduriuose rado seną

laikraštį jūr monetų

Bostono garsios istorinės salės (Faneuil Hall) bokštą puošia žiogo pavidalo vėjo rodyklė. Šiomis dienomis tas "žiogas" buvo nuimtas atnaujinti. "Viduriuose", aklina uždarytoje plieno tutelėje rasta puikiai išsilaikęs laikraštis "Boston Herald" (1889 m. kovo 26 d.). Taipgi rasta tais pačiais metais išleistos monetos nuo \$1 iki 1 cento. Jų tarpe ir 3 centų moneta, kuri jau seniai yra išėjęs iš apyvartos. Žioga atnaujinus, viskas vėl bus atgal sudėta ir tutelė bus užliedinta 1952 metų laidos centų. Ši istorinė salė yra Bostono turgavietė (Market District). Joje nekartą ir lietuvių rinkosi į masinius mitingus. Paskiausias, rodos, įvyko 1938 m. Lenkijos "garsiojo" ultimatumo Lietuvai dienomis.

CITIZENS FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1542 HALSTED ST. CHICAGO HEIGHTS, ILL.

EARN AND SAVE

All Accounts Insured Federally up to \$10,000

2 1/2%

CURRENT DIVIDEND RATE PER ANNUM

CITIZENS FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION Dept. LD
1542 Halsted St., Chicago Heights, Illinois

Enclose _____
Name _____ Address _____
City _____ State _____

Čikagoje prieš salę, kurioje posėdžiavo demokratai, buvo ašiojami plakatai, reikalaujant Alaską ir Havajų salas priimti į JAV pilietinius narius. Atvaizde matome Alaskos delegacijos atstovę Mrs. Essie Dale, teikiančią sen. John Sparkman simboliską Alaskos dovaną — stiroso statulėlę, o kita "stirna" maudymosi kostiume laiko plakatą ir vaizduoja Havajų salų karštį.

Gubernatorius P. A. Dever

demokratų nacionalinėje konvencijoje sakė pagrindinę kalbą ir buvo laikinu pirmininku. Nors ir užkims, gubernatorių sėkmingai vadovavo konferencijai.

Mayor Hines

demokratų konvencijoje aktyviai rėmė sen. Kefauver kandidatūrą, tuo tarpu kai daugumas kitų delegatų rėmė kitus kandidatus.

Iš Mass. buvo nuvažiavę dvigubai daugiau delegatų, negu reikia, ir todėl visi turėjo tik po pusę balso.

Žmonės tikrai ašarojo

Metropolitan teatre debiutavo Johnie Ray, žinomas verkšlenas dainininkas (crooner). Vienos jo programos metu, kai teatre buvo apie 4000 žmonių, kažkas išsprogdino ašarinę bombą. Tuomet žmonės tikrai turėjo ašaroti ir net sprukti lauk.

Vėl kalinių maištas

buvo Bostono priemiesty Charlestown esančiame kalėjime. Apie 40 kalinių buvo pagrobę du sargybinius ir užsibarikadavę. Tačiau administracija priverstė pasiduoti. Prie maišto likvidavimo daug prisidėjo kalėjimo katalikų kapelionas.

Teis. J. Vembrė

paaikšina, kad žinia dėl jo darbo "Ryte" nėra tikslė. Jis šiuo metu dėl ligos negalės dirbti.

fabrike ir kai tik pasveiksias, grįšias į cukraus fabriką.

Danutė Rudzianaitė,

gyvenanti su tėvais So. Bostone, prisijungė redakcijai laisכות prašoma pranešti savo adresą Z. Rudzianskaitei, 6917 Marasin St., Ville Emarol, Montreal, Ontario, Canada.

BUTAS VELTUI

Vieniemis metams nemokamai išnuomojamas butas iš kambario ir virtuvės su visais reikalingais baldais (forniciais) ir virtuvės peiliu. Dėl sąlygų telrautis nuo 5-7 val. vak. 592 E. 6th 3-ias aukštas, So. Boston, Mass. Tel. SO 8-2814.

LDS CENTRO VALDYBA

Pirmininkas — Prof. P. Juras, 94

Bradford St., Lawrence, Mass. Tel. 7356

Vicepirmininkai — Vincas J. Ku-

dika, 37 Franklin St., Norwood,

Mass., ir

Pranas Razvadauskas, 5 G St., So.

Easton, Mass.

Sekretorius — Ant. Kneizys, 50

Cottage St., Norwood, Mass.

Finansų sekretorius — Ant. Pe-

dzius, 32 Wilder St., Brockton, Mass.

Tel. Brockton 8-0729W

"dininkė — Bronė Ciunienė, 79

Bz. ry St., Dorchester, Mass. Tel.

SO 8-0948

Revizijos komisija: — Kun. J.

Bernatoniš, Nell P. Meskūnas, B.

Jakutis.

Visi laišškai LDS reikalais siunčia-

mi sekr. A. KNEIZIO vardu, 50 Cot-

tage St., Norwood, Mass. Tel. Nor-

wood 7-1149. Piniginės perlaidos —

Money Orderiai ar čekiai išrašomi

ūdininkės E. Cunys vardu.

Lietuvių Radijo Draugijos PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

Šeštadieniais 2 val. popiet.—WWRL 1600 kc—5000 w.

GYVUOJA PER 23 METUS

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai,

naujienuos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai

sokiai ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9293

J. P. GINKUS

Direktorius

AD. JEZAVITAS

Muzikos Dr.

J. VALAKAS

Pranešimų Dir.

Gerėkitės UŽSITARNAUTU UŽDAREBU ir SUTARNU

Pasidėkit savo pinigų ten, kur nuolat atneš jums didesni uždarbi — saugiai. Pradėkit taupymo sąskaitą pas mus — gaudit geresnį — negu bendra uždarbi... be darbo ar rūpesčio. Pradėkit šiandien.

FAIRFIELD SAVINGS & LOAN ASSN

1601 N. MILWAUKEE AVE., CHICAGO, ILL.

EVERGLADE 4-3600

Fairfield Savings and Loan Assn.

1601 N. Milwaukee Ave. Dept. L.

Chicago, Illinois

Sutaupos Apdraustos iki

\$10,000

Siunčiame čekį ar money orderį

už \$ _____ pradėti taupymo sąskaitą

mano vardu

Vardas _____

Adresas _____

Miestas _____

Dividendai prasideda nuo 1-

mos dienos mėnesio, jei pini-

gai gaunami pirm 10-tą.

TAUPYKIT PASTU

BUTASKU CYJE,

kurio apylinkės labai gražios, kalnų oras nepaprastai sveikas. Jūs čia rasite tikrą poilsį ir džiaugsmą.

Erdvūs su visais patogumais kambariai, labai skanūs ir įvairūs valgiai, pagaminti iš savo ūkio produktų: pieno, kiaušinių, daržovių, vaisių etc.

Kas mėgsta žaidimus ir pramogas, čia ras Ping-Pong, Badminton, Television.

Butasku ūkis 5 minutes nuo Torrington, Conn. miestelio.

Čia primami vasarotojai: liepos ir rugpjūčio mėnesiai.

Vietos užsakomos iš anksto savaitė iki šeštadienio 12 val. po pietų.

KAINA prieinama ir pigi: asmeniui 30 dol. už savaitę.

Iki malonaus pasimatymo BUTASKU CYJE, kurio adresas:

MRS. R. BUTAN

RFD 1, Mountain Rd.

Torrington, Conn.

Telef. Torrington 9655